

L'ELECCIÓ DE GRANOLLERS-BADALONA

TRIOMF D'EN TRIAS DE BES

Malgrat les coaccions i atropells de tota mena triomfa per 423 vots de majoria el candidat nacionalista. - Desordres a Badalona i Granollers. - Un mort i nombrosos contusos

A LA CIUTAT DE BADALONA

Les eleccions parcials de diputats a Corts celebrades ahir a Badalona, sota el Govern civil del senyor Portela, han superat en atropells, coaccions i escàndol a les del 29 d'abril sota el govern del senyor Raventós.

Els indicis d'avant-elecció eren falsos. Aquests darrers dies, els partidaris d'en Trias anaven dient que el dia de l'elecció en Rius i Rius (marqués d'Olèrdola), a Granollers, i en Serradell a Badalona, farien i desfarien. Les persones que sabien que havien de fer propaganda a favor de la candidatura Trias han rebut anònims amenaçant-los de mort si intervenien a les eleccions.

Al respectable propietari agricultor, En Pau Giró (a) Marcenc, dies abans de l'elecció un regidor esquerrà va dir: «Pau: t'avis que si en aquesta elecció treballes com en l'anterior, empararà malament la cosa, perquè et mataran».

L'alcalde actual cridà un dels regidors suspesos i li va dir: «Tingueu molt de seny perquè aquesta elecció, al com es presenta, jo la temo molt, si no hagués de semblar una coacció deixaria accidentalment l'Alcaldia i me n'aniria de Badalona». El regidor li va contestar: «Nosaltres sempre hem conservat el seny. Si ens porta al terreny de la violència, ens aguantarem fermes en el nostre deure de ciutadania». (L'alcalde devia recordar que a Badalona, en el mateix dia 26 d'agost de 1918, es va matar l'alcalde, per inèpcia d'ell en el compliment dels deures que imposa el càrrec, amb motiu d'una vaga violenta, hi hagué cinc morts.)

Un ciutadà humil i modest pescador, però respectable tant com el més acaçat, dividí tres passats en sortir del Centre Regionalista, fou detingut per un addicte a en Trias i delegat governatiu, i li va dir: «Si tornes a venir més a aquesta casa (al Centre), et prometo que no tornaràs a triar l'ari» (de pescar).

El delegat l'acompanyà davant del cap de la policia municipal, i aquest pagà pels braços i li va dir: «Demà, dissabte, et vull aquí (a la Casa Consistorial) i si no vens et recordaràs de mi».

Vuit dies abans de les eleccions foren cridats a la Casa Consistorial els que estaven nomenats presidents dels adjunts de les seccions electorals, els interventors i apoderats del candidat Trias, i el tinent d'alcalde que directament ha portat l'elecció, i se va donar instruccions de com havia d'impedir o dificultar l'emissió del vot als partidaris de la candidatura Trias, i com s'havia de facilitar el vot als electors de l'altra candidatura, fossin veritables o falsos electors.

Els empleats municipals, addictes a la candidatura Trias, foren obligats, d'ordre superior, a fer servei durant dotze hores seguides, des de les sis del matí a les sis del vespre, sense permetre'ls deixar el servei ni els moments precisos per anar a votar. A la inversa, els addictes a l'alcalde, i per tant a la candidatura Torras, fins els que vigilen les vinyes, no ple fruitar, no prestaren servei tot el diumenge i amb les insinuacions d'empleats municipals en el vespre, es dedicaren tot el dia a «treba-

llar» vots al mig de la plaça de Casa la Ciutat i als voltants dels col·legis electorals, i a seguir cafetins, casinos i tavernes amenaçant amb agafar als que votessin la candidatura Trias, i oferint diners als que votessin En Trias.

Diumenge, dia de l'elecció, a les set del matí, amb el tren, arribaren a Badalona nombrosíssims a centenars de subjectes de «mala facha», coneguts ja majoria d'ells a Barcelona com «electors» lerrouxistes, pistoles, pinxos, papallones de cases de joc, etc., el solatge més corromput dels barris baixos del districte V, i «marcialment» passaren pels carrers dirigint-se a la Casa del Poble, a la Casa de la Ciutat i escampant-se per tota la ciutat, especialment pel districte II, on es proposaven «treballar» sembrant el pànic entre els electors pacífics i honrats i atropellant i matant si convingués, als que votessin o propaguessin la candidatura Trias.

Oimés hi arribaren dos cotxes del tramvia i un camió ple de subjectes tals com els que arribaren amb el tren.

De Barcelona hi arribaren més de 20 automòbils que estaven a disposició dels dits subjectes, i tot el dia no pararen ni un moment, «manobrant» ostensiblement i escandalosament a «ciència i presència» dels caps i dels individus de la policia municipal i governativa.

Abans de les vuit, hora de constituir-se les taules de les seccions electorals, nombrosos delegats governatius (amb documentació expedida per l'autoritat governativa), acompanyats dels pinxos i pistoles, i per la policia municipal que comandava personalment el seu cap i el caporal de serenos, s'escamparen per tots els carrers dels voltants de les seccions electorals, i agafaren 42 interventors i apoderats del candidat senyor Trias, els prengueren les credencials i nomenaments i els empresonaren, tinent-los tancats darrere les reixes dels calabossos de la presó fins a les sis de la tarda. Entre els presos hi havia regidors dels suspesos, ex-regidors i altres persones de representació i honorabilitat a la ciutat de Badalona.

La funció electoral s'exercí durant tot el dia de la manera més violenta per part dels defensors de la candidatura Torras. Al moment d'obrir-se els col·legis electorals en tots ells hi havia «cues» d'electors (?) als quals ningú coneixia com a veïns de Badalona, i els més enterats els recordaven per haver-los vist arribar amb el tren, tramvia i camió dels pinxos i pistoles. La resistència dels interventors i apoderats del candidat Trias a deixar votar a aquests falsos electors motivà un seguit de discussions que de seguida es convertien en disputes i baralles i agressions violentes per part dels pistoles i pinxos. Aquests, tots anaven ostensiblement amb grolxuts garrots que no deixaven entrar al col·legi a votar i que no els ho exigia la policia governativa quan era reclamada per a fer complir la llei.

Aquests actes de violència foren nombrosíssims arreu, però més encara als districtes II i V. Hi hagué garrotades dels invasors dels col·legis que ocasionaren molts ferits, afortunadament lleus la quasi totalitat d'ells.

Els interventors i apoderats d'en Trias, amb una serenitat i un seny admirables, exigiren el compliment de la llei i enèrgicament s'oposaven a l'admissió dels vots falsos. Fou una tasca penosíssima, fatigosa, perquè durà hores i hores la persistència de les «rodes» de falsos electors.

Aquests interventors i apoderats foren atropellats violentament a garrotades i ferits.

Esmentarem l'interventor Sitjà, el qual rebé una garrotada al cap que li ocasionà una sagnant ferida i no volgué abandonar el seu lloc d'honor durant tota l'elecció. S'ha curat de primera intenció i allí ha restat defensant la llei i la veritat.

La policia municipal i governativa contemplava impassible aquestes violències, sense intervenir-hi, en defensa dels atropellats defensors de la llei i la legalitat.

El diputat de la Unió Monàrquica Nacional, Serradell, tot el dia va circular pels carrers, fent un miting continu, encoratjant els falsos electors. Si la guàrdia civil no podia excusar-se d'agafar-ne alguns, de seguida ell s'hi presentava al·legant sa condició de diputat, i dient que ell responia de l'honorabilitat d'aquell subjecte, i exigia que fos posat en llibertat. I la guàrdia civil el deixava anar.

En Serradell entrava pels col·legis i ajudava a pertorbar i dificultar la funció electoral dels veritables electors.

Durant tot el dia, totes les oficines electorals dels partidaris de la candidatura Trias foren envaides pels delegats governatius, reforçats amb la policia governativa i municipals; regiraven tota la casa, posant en alarma les famílies que hi vivien, prenent tota la documentació electoral i anul·laven llur funcionament.

En algunes d'aquestes cases els seus veïns s'hi han encastellat i no han obert la porta i els exigien la presentació de l'acte judicial per a penetrar-hi, i com que no el tenien es retiraven després de provar si podien forçar violentament les portes.

Com que Badalona ha estat envaïda per aquesta mena de gent, quan el jove Coderch es dirigia al seu domicili del carrer d'en Prim, s'ha vist atrapat per una colla que, després de robar-li els diners i la clau que portava, li han pegat una garrotada que li ha obert el cap, havent d'ésser auxiliat pels veïns.

Cal admirar l'abnegació, la serenitat i l'energia moral dels apoderats, interventors i cos electoral de la candidatura Trias, perquè malgrat tot el que acabem de relatar, han estat molt pocs els que han deixat de contemplar llur deure patriòtic. Els uns han votat i altres aguantat perennement i constantment a les seccions electorals fins a haver fet l'escrutini; tota la documentació certificant el resultat, la qual documentació ha estat tramesa íntegrament i perfectament a les J. R. del Cens Central i local i al candidat nacionalista En Josep M. Trias.

En la votació passada, aquest a Badalona, va triomfar d'en Trias per uns 700 vots. En aquesta elecció, malgrat totes les coaccions i atropells dels electors d'en Trias, emparats ostensiblement i descaradament pels delegats de l'alcalde i del governador senyor Portela, sols han aconseguit fer minar de pocs vots aquest triomf, que ha estat complet.

Si els defensors de la candidatura Trias s'haguessin deixat portar per l'esperit de violència dels seus adversaris a Badalona s'haurien reproduït les sagnants escenes que allí es recorden.

El candidat senyor Trias, acompanyat dels diputats nacionalistes N'Albert Rusiñol, N'Antoni Miracle i En Narcís Pla i Carreres, En Bulart, de la Joventut Nacionalista de la Lliga, En Josep Agulló, En Narcís Fuster i altres personalitats, tot el dia s'estiguéren a Badalona circulant pels carrers i visitant col·legis, recomanant calma i serenitat, però la més ferma energia en el compliment del deure patriòtic.

Malgrat això, lluny del camp de la lluita electoral, la masia Piferrer, habitada per l'honorable propietari agricultor En Pau Giró i Mas (a) Manenc, es veu envaïda per una colla de pistoles de Barcelona i d'empleats municipals badalonins amb la gorra d'uniforme, els quals forçaren la porta del vestíbul.

S'han sentit gran nombre de trets d'arma de foc que alguns fan arribar a un centenar. Ha resultat l'amo de la casa, l'honorable senyor Giró greument ferit, amb el maxilar inferior travessat per una bala, i mort un dels invasors.

El senyor Giró fou portat a la clínica del doctor Corachan.

A GRANOLLERS, CIUTAT

Una part de l'èxit de les eleccions d'en Trias depenia d'evitar a la ciutat de Granollers, dominada completament pels torristes que disposaven de totes les autoritats i operen sobre un poble que no té prou força de voluntat i de dignitat ciutadana per a sortir de l'esclavatge, la falsificació de la votació i de les actes.

Els fets de diumenge confirmaren aquest criteri. Més de cent cinquanta «croupiers», consumers de Barcelona, pistoles, etc., arribaren a Granollers dissabte i diumenge. L'alcalde, prenent-se atribucions que no té, nomenà uns vint-i-cinc «policies municipals», tots forasters, castellans la majoria.

Els presidents i adjunts de les meses eren servidors incondicionals del candidat ministerial: la força pública, com és natural, a les ordres de l'alcalde. Tot era organitzat, tot era a punt perquè En Trias tingués mil tres cents o mil quatre cents vots: els que poguessin «fer», ja en la votació, ja en l'escrutini.

Per sort, hi ha a Granollers un petit grup conscient del seu deure ciutadà i que estima Catalunya. Els vint-i-quatre interventors d'en Trias, els apoderats — entre els quals hi havia alguns significats prohoms d'Acció Catalana — i l'acció de sis notaris que heroïcament resistiren les invasions dels col·legis, evitaren centenars de vots falsos; s'aconseguí que l'escrutini fos el resultat de l'elecció i que les actes oficials fossin remeses a l'Administració de Correus.

Tot l'esforç dels torristes es desenrotllava, després de Badalona, a Granollers, i els senyors Torras, marqués d'Olèrdola, Fournier i altres coneguts prohoms de la U. M. N. a penes deixaven la ciutat; l'alcalde anava de col·legi en col·legi, el secretari de l'A-

juntament no es va moure en tot el dia d'un d'ells... Tot es va provar, tot es va fer...

Els electors falsos — forasters en sa majoria — rodaven continuament; malgrat les protestes i l'actitud viril dels nostres amics, molts per voluntat del president votaren... i votaren molts ciutadans de Granollers sotmesos per les amenaces dels que disposen del repartiment municipal i d'altres mitjans del poder... vergonya per ells! Però ja ha arribat el moment de l'alliberació i veurem si sabem aprofitar-ho.

Els incidents no pararen un moment i s'arriba, en una confusió, a trencar una urna, però continuà l'elecció; foren detinguts cinc apoderats d'en Trias, entre ells, En Magi Sandiumenge, un interventor, i abans de les quatre, la guàrdia civil obligà els apoderats a sortir d'un col·legi.

Els escrutinis foren llargs, entretinguts pels torristes que provaven d'estranyar-los, però no ho pogueren aconseguir.

L'elecció a Granollers era dirigida per N'Agustí Riera, senador per Barcelona, i el secretari de la Lliga Regionalista, En Ferran Agulló.

A quarts de vuit del vespre, reunides totes les dades, En Santiago de Riba, acompanyat dels senyors Riera, Comas i Agulló, sortí al balcó del Centre Nacionalista, i en mig del silenci de la gentada que omplia el carrer, va dir:

«Ciutadans: tinc la satisfacció d'anunciar-vos que En Trias és diputat, com ja ho era per la voluntat del districte. (Grans aplaudiments.)

Ha sortit triomfant per 404 vots (visques i aplaudiments), malgrat els successos de Badalona. Una altra nova consoladora: en el Vallès hem tingut 500 vots més que en l'elecció passada. (Ovació.)

Visca Catalunya! (Els aplaudiments i visques ressonaren forts i la gentada s'anava renovant sota els balcons del Centre.)

AL RESTANT DEL DISTRICTE

El Vallès va demostrar ahir com se sent amarat de catalanitat.

La majoria que en els pobles vallesans obtingué la candidatura Trias de Bes, comparada amb la del mes d'abril, acusa un notable augment.

L'escritura en català els cartells — els injuriadors del català a Madrid — el fer manifestacions gairebé «separatistes» pels pobles, no ha servit de res al candidat ministerial, apoïat pel que restava a Catalunya dels republicans a l'espanyola.

A última hora En Trias digué que acceptava el programa dels «rabassaires», cosa que s'havia negat a signar. Un polític republicà comunista li va presentar el document i de seguida es féu córrer la veu de que se'l feia seu.

Entre la gent censada dels pobles de seguida es tingué la mateixa impressió de l'actitud esmentada: En Trias es veia ja perdut. L'elecció per endavant estava jutjada.

I el Vallès respongué exigent de sobre les pèrdues que les coaccions ocasionaven al triomf del candidat nacionalista en les dues dissortades ciutats del districte.

En Pere Buxareu de Siria

Redactor de LA VEU DE CATALUNYA

morí ahir tarde, víctima d'un desgraciat accident

(A. O. S.)

El seu director espiritual, la família, LA VEU DE CATALUNYA i l'Associació de la Premsa Diària participen als amics i coneguts tant sensible pèrdua i els preguen que tinguin la caritat d'encomanar-lo a Déu.

L'hora de l'enterrament s'avisarà amb oportunitat

Alguns prelats han concedit indulgències en la forma acostumada.

Barcelona 27 d'agost de 1923.

La senyoreta

Carme Maria Nebot i Zaldo

morí el dia 18 del corrent

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. O. S.)

Els seus afligits pares, germanes, oncles i cosins (presents i absents), família tota i la raó social **Durán y Compañia**, en recordar als amics i coneguts tan irreparable pèrdua, els preguen que li tributin un record en llurs oracions i se serveixin assistir als funerals que, per l'etern descans de la seva ànima, se celebraran el dimecres, dia 29 de l'actual, a dos quarts d'onze, a l'església parroquial de Sant Pere de les Puel·les, pel qual favor els quedaran sumament agraïts.

LES MISSES DESPRES DE L'OFICI I DE SEGUIDA LA DEL PERDO
EL DOL ES DONA PER ACOMIADAT NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

L'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal-Arquebisbe de Tarragona i els altres prelats de Catalunya s'han dignat concedir les indulgències de costum.

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1

Telèfons números. ... 4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

ELIXIR ESTOMACAL DE SAIZ DE CARLOS

Lo recetan los médicos de las cinco partes del mundo, porque quita el dolor, las acedías, las diarreas en niños y adultos, el enfermo come más, digiere mejor y se nutre, curando las enfermedades del

ESTÓMAGO e INTESTINOS

PURGATINA Marca registrada
Laxante suave y eficaz, para conseguir una deposición diaria, contra los estados biliosos, el estreñimiento, la indigestión y la atonía intestinal, en niños y adultos.

Venta: SERRANO 30, farmacia, Madrid y principales del mundo.

EL SIGLO

DURANT EL MES D'AGOST GRANS DESCOMPTES DE FI DE TEMPORADA

En cartells fixats en les respectives seccions s'anuncia la quantia del descompte que correspon a llurs articles.

DEL 16 AL 30 D'AGOST

IMPORTANTES DESCOMPTES

SOBRE LES PECES CONFECCIONADES EN EXISTENCIA

75 per 100 en models de vestits per a senyora i capells per a senyora i nena.
75 per 100 en models de vestits per a nena.
60 per 100 en models de bruses, faldilles, refajos, abrics de senyora i formes per a capells.
30 per 100 en plastrons i corbates per a senyora i capells per a nens.
30 per 100 en davantals per a nena.

TROSSOS

50 per 100 en trossos de llana i seda.
30 per 100 en trossos de cotó.

Espardenyes «Nacional» pis de goma

	per a	Senyor	Senyora	Noi
el parell a ptes.		4'95	4'50	3'90

Secció de Sabateria per a Senyora (Pis primer) **SALDO** en calçat de lona; el parell des de pessetes **2'75**

Dr. Boada Vies urinàries, pell, Raigs X, Diatermia
Rambla de Catalunya, 31, 1.er, 2.ª De 2 a 8
i de 7 a 8. — Clínica: Sant Pau, 44. De 7 a 10 nit.

Dr. Montaña dels Hospitals de París. Pell i Venèri. Sant Pau, 23, principal, 2.ª

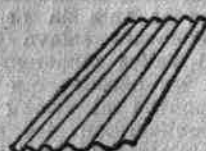
Sabó «La Oca» Banca Tusquets, S.A.
Fabricant: J. ALERMA - MATARO qualitat superior
CANVI - VALOR - CUPONS
Rambla del Cente, número

MOSAICS E F ESCOFETIC
Ronda Universitat 20.

Reuma, Catarros, Calculs, Neurastènia
CURA DE REPOS

Balneari TERMES PALLARES

PLANKA ONDULADA
125 x 75 cm.
Ptes. 7'50 ML

Pissarra artificial per a cobrir Materials armats amb amiant exclusivament

Rocalla

Josep Esteve i C.
Portal de l'Angel, núm. 1 i 3, pral.
Telèf. 3344 - Barcelona

PLAQUES de 40 x 40 cm. Ptes. 5'05 ML

Els Esports: Futbol, Regates, Automobilisme, Tennis, Atletisme, Excursionisme, Aviació, Ciclisme, Natació, Hípica, &c.

Motor

III GRAN PREMI PENYA RIN

Hem rebut el reglament d'aquesta prova que amb tan d'èxit ve organitzant la Penya un any darrera l'altre, que enguany es farà el dia 14 d'octubre al circuit de Vilafranca, com sempre (14.790 metres), amb caràcter internacional, essent el nombre de voltes a fer el de 35, com en anys anteriors.

Les característiques dels cotxes que hi prenguin part, seran com fins ara: 1.500 de cilindrada màxima, pes mínim per cotxe buit 475 quilos, i amb carrosseria adequada per als dos passatgers.

Serà guanyador de la carrera el cotxe que cobrirà el recorregut en menys de temps, concedint-se els premis que segueixen:

Primer, 25.000 pessetes i copa d'or.
Segon, 10.000 pessetes i copa d'argent.

Tercer, 5.000 pessetes i copa d'argent.

Quart, 2.000 pessetes i copa d'argent.

Cinquè, 1.000 pessetes i copa d'argent.

Hi haurà encara altres premis, que s'anunciaran oportunament.

Les inscripcions hauran d'enviar-se fins el dia 10 de setembre, amb tres senyals, i fins el dia 20 amb tres dobles.

Les notícies que avui podem transmetre als nostres lectors sobre aquesta gran prova automobilística anunciada per la Penya Rin per al mes d'octubre, són altament falagües pel que a l'èxit de la dita carrera es refereix.

Les gestions entaulades amb les importants marques nacionals i estrangeres, segueixen en la seva marxa un curs favorable, que permet esperar una inscripció més brillant que la de l'any passat.

Entre les primeres marques que es de l'estranger s'han aplegat a anunciar oficialment llur inscripció, figura la firma berlinesa «Aga».

La marca inscrita és una de les més conegudes i que majors triomfs ha assolit en l'autòdrom alemany de Brünwald. Sembla que l'exemple d'aquesta marca serà seguit per alguna altra també alemanya. La participació d'aquestes marques vindrà a augmentar aquest any la internacionalitat de la carrera, constituint una interessant novetat, com l'any passat ho fou la participació de marques angleses i italianes que, segons les probabilitats tampoc faltaran aquesta vegada en la llista d'inscripció.

Pel que a detalls d'organització i altres ordres es refereix, el treball que vénen realitzant els directius de la Penya Rin, és intens. La carrosseria, en els seus dos ramals de l'Est i en el de la Mancomunitat de Catalunya, està ja aplegant-se amb el zel i la paciència que caracteritzen als enginyers de les tals reparacions encarrregats.

El III Gran Premi Penya Rin s'ha vist també aquest any honrat amb la donació de la copa de S. M. el Rei, la qual s'adjudicarà al vencedor. Don Alfons XIII ha volgut demostrar novament el seu entusiasme per l'automobilisme, i la conquesta de tan valuosos i honorífics trofeus no se li fa dubte, l'eficient menor per als pilots concursants.

AUTODROM
La setmana passada publicarem l'extracte del reglament del Gran Premi d'Espanya, carrera de cotxes de dos litres, amb la qual s'inauguraran les carreres que ens promet la direcció de l'Autòdrom.

Demés d'aquesta primera diada, es preparen altres importants carreres per als dies 1 i 4 de novembre, com segueix:

Autocicles

El dia primer es disputarà el I Gran Premi Internacional d'Espanya en pista per a autocicles, en la distància de 400 quilòmetres, equivalents a 800 voltes.

Podran prendre part en aquesta carrera els vehicles compresos en la categoria tercera del Reglament general de carreres del Reial Automòbil Club d'Espanya, les característiques del qual omplen els requisits que es detallen més endavant, tenint en compte, demés, que es dividiran en les dues categories següents:

Categoria A

Vehicles la cilindrada màxima dels quals no excedeixi de 750 centímetres cúbics.

Categoria B

Vehicles la cilindrada màxima dels quals no excedeixi de 1.100 centímetres cúbics, entenent-se per cilindrada total la suma de volums engendrants pel desplaçament dels èmbols.

El pes mínim dels cotxes buits, serà de 250 quilos per totes dues categories, havent d'esser amb carrosseria i les quatre rodes sense omplir els dipòsits de benzina i oli, ni portar cap peça de recanvi ni eines per a reparació.

Seràn guanyadors de la carrera els vehicles de cada categoria que hagin efectuat el recorregut total invertint menys espai de temps.

Per a aquesta carrera i per a cada una de les dues categories establertes per l'article novè es concediran:

Categoria A

Primer premi, 4.000 pessetes i una copa.

Segon premi, 2.500 pessetes i una copa.

Tercer premi, 2.000 pessetes i una copa.

Quart premi, 1.500 pessetes i una medalla.

Cinquè premi, 1.000 pessetes i una medalla.

Categoria B

Primer premi, 10.000 pessetes i una copa.

Segon premi, 4.000 pessetes i una copa.

Tercer premi, 3.000 pessetes i una copa.

Quart premi, 2.000 pessetes i una medalla.

Cinquè premi, 1.000 pessetes i una medalla.

Total, 31.000 pessetes en premis, ultra els especials, els quals s'anunciaran oportunament.

La inscripció serà de 300 pessetes per cotxe, tornant-les als que facin un recorregut mínim de deu voltes.

Votinetes

C. D. Europa

El Club Deportivo Europa ha suprimit fins el 30 de setembre vinent la quota establerta per a l'ingrés de socis.

Al mateix temps i davant la proximitat del partit que tindrà lloc diumenge, dia 2 de setembre, entre el C. D. Espanyol i el C. D. Europa, primera equip, i essent indispensable la presentació del rebut de setembre per l'entrada al camp, poden els socis retirar-lo a partir d'avui, tots els dies, de set a nou de la vetlla, a l'estatge social.

Per al dia 4 de novembre es prepara el I Gran Premi Internacional d'Espanya, per a cotxes, en la distància de 800 quilòmetres, o sigui 300 voltes de pista.

Podran prendre part en aquesta carrera els vehicles compresos en la categoria segona (Art. novè del Reglament general de carreres del Reial Automòbil Club d'Espanya), les característiques dels quals reuniran les condicions següents:

a) Cilindrada total màxima: 1.500 centímetres cúbics, entenent-se per cilindrada total la suma de volums engendrants pel desplaçament dels èmbols.

b) Pes mínim dels vehicles en buit: 475 quilògrams, entenent-se per pes en buit, el del conjunt dels materials i peces que integren la construcció de cada vehicle, el pes del qual no podrà completar-se sota cap pretext amb lastre.

Serà guanyador de la carrera el vehicle que hagi efectuat el recorregut total invertint menys espai de temps. Els llocs successius en la classificació s'adjudicaran per ordre de menys a més temps, invertint en efectuar el dit recorregut total.

Per a aquesta carrera es concediran els premis següents:

Primer premi, 25.000 pessetes i una copa.

Segon premi, 10.000 pessetes i una copa.

Tercer premi, 5.000 pessetes i una copa.

Quart premi, 3.000 pessetes i una medalla.

Cinquè premi, 2.000 pessetes i una medalla.

Total de premis en metatllic, 45.000 pessetes.

Oportunament es donaran a conèixer detalls referents a l'adjudicació d'altres premis especials que s'atorgaran.

Els drets d'inscripció seran 500 pessetes per cotxe.

Marítims

CAMPIONATS D'EUROPA

Diumenge a la tarda sortiren per anar a representar-nos en els campionats d'Europa d'enguany, que se celebraran a la ciutat de Como (Itàlia), l'equip de quatre, campió format per Boronat, Rigol, Subirana, Martí, i moner Roldán, del C. de M., i el «skiff» tripulat per En Serramallera, del R. C. M.

Aquests nostres vogadors els desitgem que en la lluita cim del rem europeu portin el nostre nom a un lloc honorós entre les nacions més expertes en aquest esport.

Junt amb els dits vogadors marxà també N'Enric Losantos, el qual representarà la F. E. S. R. en el congrés de la F. I. S. A.

INTENT DE RECORD

Generosament cedida pel N. B., a la seva piscina es féu diumenge al matí l'intent per En Domingo, de l'Atletic, de batre el record d'Espanya de 400 metres, havent emprat 6' 41", i, per consegüent, no aconseguí superar ni igualar el que posseeix En Cuadrada, en 6' 37" 4/5.

La seva falta d'èxit en la prova fou evidentment deguda a manca de tàctica, ja que sortí amb massa tren, com ho prova el que emprés 25" en fer 33 metres, 54 en els 66, 1' 26" en els 100 i 3' 6" en els 200, temps poc adequats per a arribar amb èxit al final d'una prova de la distància de 400 metres.

Però fou aplaudit pels espectadors,

Automòbils OPEL

El cotxe ideal per a carreteres dolentes
TORPEDES DISPONIBLES 75 X 122

Bruch, 166

sobretot en assabentar-se que té el ferm propòsit d'intentar batre el record en data propera.

CLUB ARNUS-GARI

Aquesta entitat disputà dissabte passat a la tarda, a la piscina del C. N. B. els seus campionats de natació, amb els següents resultats:

50 metres: Després de quatre eliminatòries es classificaren: Mastip, 41" 2/5; Mas, 45"; Castellarnau, 47"; i Llebaria, 47" 4/5.

100 metres: Cuadrada, Sales, Mas i Ventura.

Exhibició d'estils: Cuadrada, Sales, Bruñ i Ferreres.

Acabà la festa amb un partit de polo entre l'equip del Club Bancari i el del B., resultant en conjunt una festa ben atractiva.

MARITIM

Ahir fou botat a l'aigua un nou canot de passeig a un remer, esvelt i bonic de línies, que acaba de construir el reputat mestre En Francesc Cid, de la nostra ciutat.

També s'han rebut les noves embarcacions, encarregades darrerament pel Club a una important casa de Estrasburg, les quals permetran prendre part a tota mena de regates internacionals, ja que hi ha un outgriger a quatre, dos a dos remers i un skiff.

L'excel·lència de llur construcció i adequades condicions tècniques han cridat fortament l'atenció dels intel·ligents, venint a completar l'important garatge de la nostra primera entitat nàutica.

Atlètiques

REUNIO INTERNACIONAL

Per a diumenge vinent, dia 2 de setembre, la Secció d'Atletisme del F. C. Barcelona organitza una reunió internacional que promet tenir gran importància, ja que hi prendran part equips pertanyents al Club Olympique i Societé Générale de Paris.

En el programa hi figuren les principals proves de salts, carreres i llançaments, i s'ha convidat també a prendre-hi part els principals campions de Biscaia i Guipúscoa.

Serà una festa de gran importància.

CAMPIONATS DE MASNOU

Amb molt de públic es feren aquests campionats bellament organitzats pel C. D. Masnou, els resultats de les proves foren els següents:

100 metres lliços:
Primer, Pages, 12".
Segon, Bierge, 12" 2/5.
Tercer, Estapé, 12" 1/5.

400 metres lliços:
Primer, Bierge, 62".
Segon, Arnau, 63" 1/5.
Tercer, Garrean, 63" 4/5.

150 metres lliços:
Primer, Arnau.
Segon, Prat.
Tercer, Pages.

1.000 metres marxa:
Primer, Bierge.

Segon, Arnau.

Tercer, Garrean.

Llançament de pes:

Primer, Pages.

Segon, Estapé.

Tercer, Bierge.

Llançament del disc:

Primer, Pages.

Segon, Garrean.

Tercer, Estapé.

Llançament de javelina:

Primer, Pages.

Segon, Garrean.

Tercer, Estapé.

Salts d'altura:

Primer, Bierge.

Segon, Garrean.

Tercer, Espinet.

Salts de llargada:

Primer, Bierge, 4' 53".

Segon, Espinet, 4' 25".

Tercer, Espinet, 4' 02".

El guanyador de la copa per al millor classificat ha estat el formidable atleta Bierge.

BOXA

Ha causat gra expectació entre els aficionats, la pròxima vetllada del Parc, el programa de la qual acaba d'esser reforçat amb la substitució de Sales, per Guillem Arnau, puix veient els organitzadors que Sales no estava el suficientment entrenat, per a donar de sí el que per a una revetlla fa falta donar, el duríssim welter Alberich en lloc d'esser posat novament davant d'en Sales, ho era davant de Guillem Arnau, el millor pugil de la seva categoria, després del trió format pel campió i ex-campions.

Joan Castañà, com ja ho féu davant d'en Saez l'any passat, quan aquest estava en la plenitud de la seva forma en ésser-li proposat un quatre rounds davant del campió d'Espanya Ricard Alís, accepta sense vacil·lar la proposició, acte que si recordem l'excel·lent situació d'aquest pugil davant d'en Saez, en el Parc, en quatre rounds, cal convenir que no reflecteix irreflexió, sinó desigs de boxejar davant dels millors, amb els quals alguna cosa pot aprendre.

En aquesta vetllada actuarà de director de combat el senyor Reyes, i de jutges el senyor Rizzo i don Amat Delgué, vice-president de la Federació Espanyola de Boxa.

CARRERES

Amb motiu de la festa major de Sans, la Unió Esportiva celebra diumenge els anunciats campionats locals de marxa atlètica i carrera de mig fons.

El resultat de la marxa atlètica fou el següent:

Primer, Soler (U. E. S.).
Segon, Gilbert (F. C. B.).
Tercer, Serra (U. E. S.).
Quart, Llobregat (Vida).

Cinquè, Castelltort (F. C. E.).
Sisè, Soriano (U. E. S.).
Setè, Ibar (V. C. B.).

Vuitè, Esteve (U. E. S.).
Novè, Overo (U. E. S.).
Desè, Peyrats (U. E. S.).

El recorregut era d'uns 8 quilòmetres.

El resultat de la carrera de mig fons fou el següent:

CITROËN

L'automòbil més econòmic

de
cost i entreteniment

5.500 Pts.

AGENTS: Autolocomoción, S. A. - RAMBLA DE CATALUNYA, 90 - TELÈFON 422 G.

La situació a Barcelona

Primer, l'Arbulí (F. C. B.). Segon, Palau (Independent). Tercer, Bellmunt (F. C. B.). Quart, Mas (F. C. B.). Cinquè, Vinadé (F. C. E.). Sisè, Navarro (F. C. E.). Setè, Gràcia (R. C. D. E.). Vuitè, Ramos (F. C. E.). Novè, Soriano (U. E. S.). Desè, Miret (F. C. E.). El recorregut era d'un 5 quilòmetres.

En la classificació d'equips de quatre corredors quedà primer el F. C. B., i segon, el F. C. E. Totes dues proves foren presenciades per nombrosos públics, el qual aplaudí els vencedors.

Ciclisme

BARCELONA-MANRESA I RETORN

Aquesta carrera, que ja anunciàrem en una de les darreres Pàgines, es farà el dia 9 del vinent setembre, organitzada per la U. C. Bordeta, en el trajecte esmentat, d'un total de recorregut de 160 quilòmetres. El trajecte serà igual a l'anada i tornada, per causa del mal estat d'algunes carreteres, havent estat fixat definitivament com segueix: Rebassada, Sant Cugat, Rubí, Terrassa, Viladecavalls, la Bauma, Castellví, Manresa.

24 HORES

El Sport Ciclista Badaloní organitza una carrera de 24 hores, al seu velòdrom, pels dies 29 i 30 de setembre.

Atesos els entusiasmes dels organitzadors i les condicions d'aquella pista, la carrera promet ésser un èxit.

Barreja

COMIAT

Ens comunica el nostre bon amic i company en la premsa Ramon Caballé que s'ha separat voluntàriament de la redacció de «El Liberal», de la qual formava part des de fa més de quatre anys i en la qual ha vingut dirigint amb tant d'encert la Pàgina Esportiva des de la seva reorganització el 16 de febrer de 1920.

CORREDISSES

«Nostra Parla»

Han visitat les oficines de «Nostra Parla», els senyors Joan Capó, de Mallorca, i Carles Salvador, de Benassal (Castelló).

El senyor Capó ha parlat de l'èxit que està assolint l'Associació per la Cultura de Mallorca i dels fets — d'entre els quals cal remarcar la publicació del primer número del seu Butlletí, l'hissament de la bandera mallorquina en set Ajuntaments, organització dels Jocs Florals de Mallorca, etc. — i projectes realitzats fins ara, dels quals hom pot deduir un avenç ben notable en pro de la cultura mallorquina.

El senyor Salvador ha dut una bella impressió de la tasca que s'està realitzant a València, parlant a l'entorn de l'èxit de l'Aplic de Bèrix que ha marcat una fita ascendent en la valencianització del Regne de València. Ultra això, el senyor Salvador ha parlat de la necessitat d'un intercanvi cultural dels escriptors valencians en revistes catalanes, la qual cosa, tot just iniciada, sembla portar la seguretat de l'èxit.

BIBLIOTECA LITERÀRIA

L'elefant blanc robat

MARK TWAIN

Traducció de JOSEP CARNER

Preu 2'50 Ptes.

DEMANANT OLEMENCIA

Han estat a visitar el governador els senyors Guerra del Río, Rocha, Olivella i Roura, per a demanar-li vulgui implorar prop del govern pels soldats que es varen insubordinar a Màlaga.

COACCIONS

Per haver exercit coaccions han estat detinguts els obrers calderers Francesc Magranes Sabado i Hilari Fernández Calasara, el primer solter, de 24 anys.

PENYORES

Pel governador han estat imposades les següents penyores:

Cinc centes pessetes a l'amo del «Bar Cínera», carrer de l'Olivo, 47, per infracció del disposat sobre esbarjos. Dues centes cinquanta a l'amo del «Bar Esteve», carrer del Portal Nou, 50, per la mateixa causa, i cent a l'amo del «Bar Monumental», Avinguda de l'11 de Novembre, 41 i 43, per semblants causes.

Cinc centes pessetes a l'amo de «La Mina», barriada de Pequín, per exercir-se en la mateixa clandestinament la prostitució. Cinquanta a la mestressa de la casa del carrer de l'Arc del Teatre, 3, baixos, per escàndols. Cinquanta a l'amo del Bar «La Madrileña» del carrer de Comte de l'Asalto, 38, per estar tocant fins a les quatre de la matinada una pianola a l'establiment. Cinc pessetes a Josep Carbonell i altres cinc a Umbert Cagnassi, per infracció del reglament de banys.

REPRENENT EL TREBALL

Avui han reprès el treball a la fàbrica de vidre dels senyors Rabel i Valls, Indústria, 365, 100 homes i 100 nois.

A la fàbrica de vidre dels senyors Planell i Ribas han reprès el treball tots els operaris.

L'AGRESSIO A SANT ADRIA

El nostre corresponent a Santa Coloma de Gramanet, ens comunica que segueix referent a l'esmentada agressió:

«A dos quarts de set de la tarda, d'ahir (24), es dirigia a Barcelona en automòbil Miquel Clivillés Girao, director de la càrrega i descàrrega del moll de Barcelona, domiciliat al carrer de Sans 156, al qual acompanyaven un cunyat i la serventa, i en ésser al lloc anomenat Torrent de Gener de la carretera de Sant Adrià a La Roca, hi sortiren tres pistolers fent-li alguns disparats trevantant les bales a l'automòbil, resultant l'heres els que l'ocupaven.

Als crims d'alguns pagesos que es trobaven fent les feines del camp i tots ells individus del sometent, acudiren una parella de la guàrdia civil de Badalona, perseguint uns i altres als agressors, podent detenir a un d'ells, anomenat Francesc Santoro Sánchez, el qual havia llençat la pistola, la qual havia estat carregada, no havent estat trobada fins a l'endemà al matí.

Tot seguit fou conduït a la presó del poble, fent-se-li les degudes investigacions, havent estat reconegut pel senyor Clivillés com un dels autors de l'atemptat.

Assabentada la policia del fet, es personaren a aquesta població el comissari senyor Castellanos i els agents Carles García, Tomás Ubeda i Víctor Juárez, per a fer les degudes recerques.

En arribar a la riera d'Horta, els sortiren als pas la guàrdia civil allà apostada, els quals anaven uns amb automòbil, i els altres, amb motocicleta, essent tan instantània la parada dels vehicles que la motocicleta li féu xoc, resultant ferits lleument el primer comissari i els dos agents primers, essent auxiliats primerament al botiquí de la cotxera de tramvies de Sant Martí, i després al dispensari del districte practicant diligències fins a altes hores de la matinada.

Tals fets, produïren forta impressió al veïnat, doncs és aquest el primer atemptat de caràcter social que s'ha comès a aquest pacífic poble.

Avui, al migdia, el detingut ha estat traslladat al Palau de Justícia, custodiant-lo una parella de la guàrdia civil.

AMB MOTIU DE L'ATEMPTAT CONTRA EL SENYOR GINELLES

Manifest dels Sindicats Lliures

Autoritzat amb el segell de la Unió de Sindicats Lliures i les signatures del president i secretari, hem rebut el següent Manifest, que dirigeixen a la ciutat, amb motiu de l'atemptat contra el senyor Ginellès, comensat a la nit a Sant Adrià del Desòs:

«Assabentada la Corporació General de Treballadors, Unió de Sindicats Lliures de la detenció de Francesc Santoro Sánchez, com un dels autors de l'atemptat contra el senyor Ginellès, individu pertanyent fins ara a la nostra organització, l'interessa fer públiques les següents manifestacions:

Que Francesc Santoro Sánchez, no ha estat mai Conserge d'aquesta Corporació com sembla haver declarat, ni mai exercí cap càrrec.

Que per acord del Consell Directiu el repetit Francesc Santoro, quedà immediatament de conegut el fet expulsat de l'Organització.

Que ni ell ni cap que prengui part en actes d'aquesta índole, seran defensats per advocats elegits per la Corporació, quedant definitivament abandonats als seus propis mitjans.

I que, en endavant, la ciutat procuri pel nostre prestigi sindical aquests fets com a casos individuals, ja que no tenen cap relació amb la col·lectivitat. — El president, Ramon Sales. El secretari, August Lagunas.

EL SOMETENT

El capità general ha tramès el següent ofici al comandant general de Sometent:

«En vista del manifestat per V. E. en els seus escrits del dia 2 i 3 de l'actual, i còpies que als dits escrits acompanyaven relatives a l'actuació del Sometent de Manresa en la persecució dels individus que intentaren assaltar la casa de Banca «Padró Germans», de la dita localitat, manifesto a V. E. que he vist amb satisfacció el brillant comportament i abnegació del sotscaporal del districte, caporals i sotscaporals del poble i sometentistes que prestaren el dit servei.»

Amb motiu del desastre del Marroc

Vivim en ple segle XVII, en aquells temps de la «caballeria andante».

Espanya viu sempre la vida del Quixot. Té la mania de maridar i a la fi li peguen sempre.

Els desastres d'avui són conseqüència dels desastres dels segles anteriors.

Amb aquest ordre de coses els catalans no podem restar muts, els catalans no estem conformes.

A Catalunya les Quixotades d'Espanya li costen més cares que a cap altra terra ibèrica.

El tribut de sang que paguem els catalans és molt superior al que paguen les altres enconrades espanyoles.

Espanya té la preocupació de fer-se gran per mitjà de les armes.

Catalunya s'ennobleix, en canvi, mitjançant el foment del treball, la indústria i el comerç.

Són dues tendències oposades. La primera té una política cavalleresca, una política de burocràcia, una política contrària al treball.

Catalunya té, en canvi, una política d'orientació econòmica.

La natural conseqüència és que no ens entindrem mai en l'esfera política, la qual és la concreció dels sentiments d'un poble.

El mal no té remei.

Els ensenyaments del passat, els corrents moderns d'expansió, les disbauxes de la gran guerra, no han influït en l'ànim dels governants espanyols, els quals exigeixen encara avui el tribut de sang del poble, sense preveure una finalitat sana, una finalitat immediata.

Voleu saber què n'han tret tots plegats d'aquesta política, mal dita de l'honor espanyol? De totes aquestes luites innecessàries i quixotesques?

La característica del segle XIX és la mania de les guerres per part d'Espanya. Mireu-les:

1801 Insurrecció de València.
1804 Sis anys de guerra amb la Gran Bretanya.

1808 Guerra amb França fins el 14.
1808 Quinze anys de guerra amb Amèrica.
1820 Alçament militar.
1822 Guerra a Catalunya.
1825 Guerra amb França.
1826 Insurrecció reialista.
1833 Guerra civil fins el 40.
1841 Diverses insurreccions.
1847 Guerra civil fins el 49.
1854 Insurrecció.
1856 Insurrecció.
1859 Guerra amb Àfrica fins el 60.
1868 Guerra de Cuba fins 1878.
1869 Guerra civil fins el 1877.
1879 Guerra a Cuba.
1893 Guerra a Melilla.
1895 Guerra a Cuba.
1896 Guerra de Filipines.
1898 Guerra amb els Estats Units i pèrdua de les colònies.

De totes aquestes luites se'n deriva la pèrdua de 14 milions de quilòmetres, o sigui, 27 vegades el territori espanyol. I Catalunya, ha d'agrair a Castella la pèrdua de la seva hegemonia en el mar.

Els governs espanyols no aprenen ni s'esmenen. Són tan quixotes com els dels segles passats.

L'any 1823, Espanya perdut totes les Amèriques, menys Cuba i Puerto-Rico.

La situació era la mateixa que vivim avui en ple any 1923.

L'element oficial imposava a aquells pobles nous la seva dictadura, com la imposa a Catalunya i com la imposa al Marroc l'actual Govern.

Altra fóra la sort d'Espanya si en lloc d'aquesta política s'hagués fet una política d'orientació econòmica ben definida.

La manca d'orientació econòmica ha estat per a Espanya l'error més gran. I continua amb la desorientació.

Catalunya ha fet amb la seva marcada orientació econòmica més per la independència d'Espanya que Espanya amb totes les seves armes.

Les quixotades en el Marroc, on ens portaran?

Tant sobrant d'homes i de diners tenim per aguantar el xàfec marroquí?

Es vol imposar la sobirania a un altre poble, quan a Espanya hi ha un 58 per 100 de gent que no sap llegir i escriure.

Es gasta al Marroc en deu dies 60 milions de pessetes, tant com es gasta en un any per l'ensenyament primari.

I quanta sang no s'ha sacrificat per conservar la pobresa d'Espanya.

El poble de Catalunya no vol sucumbir a costa de l'Estat opressor que ens fliga de mans i no ens deixa governar i per agraïment ens governa de maj en pitjor.

Procurem que el llegir no ens faci perdre l'escriure.

I procuri el Govern no voler ésser més quixot que el Quixot d'En Cervantes.

FRANCESC COLINDRES

24 - VIII - 23.

El «Consejo de ministros»

Per a situar-nos en ço que volem dir, i amb motiu de llegir quelcom que ens interessava per un altre objecte, en la «Novísima Recopilación», el «Consejo de Gabinetes», d'on arrenca l'organisme d'aquest epígraf, sabem que fou creat per Felip V, qui, reconeixent en el corresponent decret «el retraso que padecían algunos de los negocios de esta Monarquía», li dona una nova estructura, l'amplia per a «consejo de mis vasallos» i diu:

«Deseando aun el que tengan más subdivisión, así para su más fácil y pronto despacho como para que cada uno de los ministros y secretarios — que los hubiesen de manejar (els negocis) — cuiden de ellos con más práctica y conocimiento darne cuenta

de lo que esté a su cargo, como también para que estando más enterado de los negocios (altra vegada) de su despacho, funda S. M. tot el prestigi del primer cos de l'activitat de l'Estat espanyol.

El mateix monarca, en el referit decret, crea quatre Secretaris d'Hisenda, als quals, en una altra pragmàtica, tractant-los de «sujetos», assegura l'estabilitat perquè no es vagin obligats, un cop cessants, a «mudar».

Doncs bé; aquest poder executiu, titulat centre d'unitat política i suprem organisme de tota l'administració, que ha sofert unes vuitanta crisis, entre parcials i totals, des de 1808 fins suare; que setze nòmés han tingut un any de vida; que, segons aturada expressió d'un polític, ha estat en continua vaga, és soberranament contrari a la idea que informà la seva creació.

De el cançó «tradicional» de la casta o parentela, de la peroració del retoricisme i del «chiste». Els membres d'avui són, els successors directes o afins dels que ahir dominaven, els que sempre, ahir i avui, han dit que sacrificaven, servint les necessitats de la seva patria, la tranquil·litat, la fortuna i la vida. Altra i la «defensa de los sagrados intereses» de la mateixa és la primera i l'última declaració ministerial en pendre possessió del càrrec.

Té, naturalment, altes funcions d'ofici públic a aconseguir, però, essent producte de la venalitat, del caciquisme, de la dimissió, de la destitució, de la discrepància, la seva flaca i els seus principals afers són els assumptes polítics, la revocació de la gestió del govern anterior, la separació d'alcaldes i tinents, la concessió de crèdits extraordinaris, les satisfaccions a la burocràcia, etc.

El Consell té alguns moments d'«ocènes i manifestacions». El que passa. L'entrada. La «vida». La nota oficiosa. L'ampliació. La declaració del President. L'anunci de crisi. La crisi. La solució.

Són pintoresques les declaracions, les contradiccions fetes pels ministres respecte a ço que ha passat en la reunió acabada de celebrar i és curiós el tòpic de «ja farem». En la ressenya d'un de recent, el president declarà: «Seguim sense novetat». Parlar d'«ocènes és prematur». En Gasset afegia: «Aquest Consell és continuació de l'ahir... continuarem la deliberació sobre... així podrem dir: diem ahir. Un altre afegia: «Cal fer...».

En altres el president, rondat pels periodistes els diu: «Ha continuat l'examen dels documents, deliberant respecte d'ells»; i s'ha assegurat després per la premsa que no es donà lectura de cap document.

Són de la mateixa factura els d'abans, els presents i ho seran els de l'esdevenidor. Des de sempre hem llegit, adornats amb acudits, astracanades o alguna anècdota, per exemple, aquestes o semblants frases o notes: «Cada qual que faci el que li sembla». «El ministre A. ha informat el Consell de tal cosa, acordant-se que redacti el projecte de resolució que procedeixi». «Foren despatxats diversos expedients».

S'ha ajornat la resolució de... «S'ha distribuït (a mitjans d'agost) el treball i el pla d'estiu». «En tal data se celebraran una sèrie de Consells dedicats exclusivament a la qüestió econòmica o del Marroc». «S'estudia una futura llei a fi de presentar-la al Parlament en el mes de...».

I ens informem que el ministre s'ha mostrat irreductible, que, essent molt complicat i requerint dies d'estudi del projecte tal, s'ha ajornat que un altre titular es proposa modificar la disposició A o l'afegir B, mentre la «Gaceta» llur eco és el diari d'oficial mandra.

Al temps de les «imperfertes vacacions», llegim amb una certa enveja que el ministre de Marina ha dit: «Això voldria jo, portar el meu passaport, per a anar a pendre una fresca». Un altre ha anunciat que sortirà cap a tal punt. Un tercer que marxarà a no sé on i fins un qual que empenirà el viatge la setmana entrant.

Ditxós el dia que celebren l'últim i desfilin.

FRANCESC NELLÀ

Fórmula patentada a Espanya

per a fer miralls. Tothom pot fabricar miralls i adobar a casa els tacats. No necessiten aparells, experiència ni capital. Fabricuen miralls en hores perdudes i guanyaren diners. Tinc fórmules i procediments alemanys per a tota classe de preparats o indústries. Consulteu-me sobre el que disitgeu fabricar o preparar.

Demaneu Catàleg gratuït.

Antoni Formoso Permy
Inventor

Santa Catalina, 12. — La Corunya

A la Joventut Nacionalista de Montblanch

«MENTRE ESPANYA DAVALLA...»

Conferència d'En Joan Vallès i Pujals

Ahí, diumenge, a dos quarts de quatre de la tarda, en l'espaiós Teatre Principal de Montblanch, tingué lloc l'anunciada conferència, organitzada per la Joventut Nacionalista, a càrrec del conseller de la Mancomunitat i president de la Diputació de Barcelona senyor Joan Vallès i Pujals, davant d'un públic nombrosíssim.

L'anunci de la conferència havia despertat arreu vivíssim interès; de tota la rodalia, en autos, tren i carrosses, anaren nodrides representacions.

De Valls hi havia el diputat senyor Montserrat Cuadrada, Francesc Plana, Vives Castellet, Castañà, Montserrat Llopis i altres. De Blancafort, el secretari senyor Izquierdo i altres. D'Esplugas de Francolí, En Salvador Porta, Miquel, Josep M. Boquer i altres. De Vilaverd, En Rosell, amb una nodrida representació de la Joventut Nacionalista que acaba de constituir-se, adherida a la Lliga. Altres, també, de Barberà, Solivella, etc.

A l'hora anunciada formaren la presidència el conferenciant amb els senyors Joan Poblet, batlle de la vila; Montserrat Cuadrada; Maseras, president de la Joventut, i Vendrell, director de l'Orfeó Montblanquí.

El president de la Joventut senyor Maseras obrí l'acte, i el secretari senyor Josep M. Poblet donà compte de la iniciativa de la Joventut, agraint l'assistència i pregant que escoltin atentament les ensenyances del conferenciant.

PARLA EN VALLES I PUJALS

Finits els aplaudiments que esclataven, comença per exposar la satisfacció de trobar-se a Montblanch, ciutat tan gloriosa i d'una història tan noble i tan íntimament lligada amb la Nacionalitat catalana.

Vivim — diu — uns moments transcendentalíssims de la història. Mentre Espanya davalla cap a un abism sense fons, Catalunya segueix amunt amb una nova empena i amb una consciència molt ferma. Mentre Espanya ha deixat passar uns moments fúls, sense aprofitar-los, i mentre romanen inertes i amb una fatalitat musulmana, Catalunya procura furgar endins i aprofitar cada dia més les seves energies.

Catalunya és de nosaltres, dels catalans; i a ella hem de servir.

Això ens diu que hem d'estar molt amatents al compliment de la nostra patriòtica obligació. D'ací que el geni d'En Prat de la Riba definia tan magistralment el concepte de la nacionalitat catalana, l'esperit nacionalista s'ha afeïtat i un sol batec passa i sacseja ja tot Catalunya.

Passaren aquells temps que hom ens parlava de «nuestra historia» i de «nuestra lengua», referint-se a una història i a una llengua que no és la nostra, confonent els termes en una barreja eixorca. Avui comencem a saber què vol dir de la «nostra història» i de la «nostra llengua».

Hem arribat a solidificar una voluntat, que és l'element cabdal per obtenir el triomf del nacionalisme.

En el nostre nacionalisme hi ha totes les característiques per al seu triomf i per a la seva immortalitat.

Fa uns quants il·lustres que uns pocs homes iniciaren un moviment que semblava purament literari, i encara ben just; que en els mateixos inicis, però, tal vegada no hi havia altra intenció sinó establir un moviment d'opinió, una mena d'institució d'estímul i conreu d'una llengua arqueològica.

Però el renaixement no s'aturà i a grans gambades el poble es deixà anar; i avui, ja ho veiem, arribàvem fins a la concentració i a la conquesta de la Mancomunitat, que ja plasma la unitat de la Pàtria i dona una forma externa de govern del nostre poble.

Això ens obliga a mirar l'esdevenidor amb una gran serenitat i amb una gran equanimitat, per tal de no malmetre el camí ja tan avançat.

Fins suara — afegeix — tothom a Catalunya, totes les forces, totes les tendències organitzades, des de les

Bases de Manresa fins als nostres tractadistes, s'esforçaven a deixar ben establert que no eren separatistes. Però a Madrid s'esforçaven a clamar que no, que tot era separatisme, més o menys ben encobert. La cançó ha durat anys i anys; i avui, realment, ja es dibuixa el separatisme; poden, doncs, estar contents a Madrid.

Jo, enfront del problema del separatisme, us parlaré amb tota sinceritat, parlant en representació del gran sector de la Lliga. Repetiré, com ja vaig dir a Barcelona, que el separatisme ni el desitja ni el defuig.

Crec que fóra millor que les satisfaccions de Catalunya s'acomplissin d'una manera harmònica.

Però deia que el separatisme tampoc no el rebutja; si després de fets tots els esforços i tots els sacrificis, la gent d'allà s'entesta a fer que no hi hagi solució sinó amb el desintegrant, jo no tinc més remei sinó acceptar-ho; perquè per la meua pàtria jo no puc acceptar cap mena de limitacions.

Temo que els camins de l'Espanya tradicional van per aquest cantó. Ho temo tant més quan en la història trobem exemples continus de la concepció política espanyola, que menen al separatisme.

A Flandes, a Portugal, a Cuba, a Amèrica en general, observareu el camí seguit per l'Espanya unitària. Aquella gent es queixava de la manca de justícia, de les exaccions extraordinàries, de la invasió del mandatar castellà, que no tenia cap respecte a les gentes dels països que formaven les colònies de l'imperi espanyol. Exactament el que passa avui.

Avui tenim també un exemple en l'actualitat tràgica del Marroc. Fa pocs dies que el general Weyler, parlant del Marroc deia que «hay que tratarlos con dureza». El mateix digué de Cuba. El mateix deia el cardenal Borja, en parlar del problema català pels volts del 1840... I què n'han tret de «tratarlos con dureza»?... desintegracions i més desintegracions.

Dic, doncs, que em sembla que els camins de l'Espanya unitària van per aquí, i que fan tots els possibles per tal que no hi hagi més solució sinó el separatisme.

Però també us diré que crec que fóra molt perjudicial per la nostra causa que el sentiment separatista dominés arreu. Crec que voler definir per endavant certes posicions, pot ésser al menys inútil i perdre el temps.

Vegeu el cas de les Bases de Manresa. Aquells catalanistes, que no dubtaria a qualificar de «grans catalanistes», i mestres nostres, en nacionalisme, redactaren un programa complet, una constitució del Govern de Catalunya. Semblava que d'allí no podia passar-se. Han vingut nous temps i s'ha vist que podia fer-se un gran camí sense necessitat de junyir-se a aquell programa ni esperar-ne la realització prèvia.

Crec que no s'hi val a rebutjar una solució o uns procediments que, si no tot, poden dur-nos a alguna realització estimable.

Es el cas de la Mancomunitat. La Mancomunitat representa un pas d'aquest sistema de conquestes. I sabeu tots que més que no totes les campanyes i propagandes, ha fet la Mancomunitat per la renacionalització de Catalunya amb les seves obres, amb el seu exemple.

Constitució, República, Revolució, Regeneració, Responsabilitats... Heu aquí unes paraules que enlluernaren successivament períodes de generacions; i avui, la darrera, encara està a l'ordre del dia, i la gent se n'anava adalerada darrera d'elles, i tot plegat no res.

Hem de tenir molt de compte en no caure en el defecte, en la màgia d'una paraula, encara que aquesta paraula es digui separatisme. Sinó que la nostra salvació està en el nostre treball, en el nostre esforç de cada dia i de cada moment.

La Lliga Regionalista va predicar que a l'ensens de dur, arreu, la propaganda nacionalista, per la Llibertat de Catalunya, havíem també de

pendrems i de fer-nos aquesta llibertat, assolint posicions i apoderant-se de llocs de govern i de direcció, una mica cada dia.

Hi ha pobles que s'han trobat sotmesos per pobles d'una gran esplendor i d'una gran cultura; en aquests casos hi havia, per part dels sotmesos, solament un problema de llibertat, problema respectabilíssim, però en definitiva un problema exclusiu de llibertat.

Però el cas de Catalunya és molt més fort i molt més tràgic; perquè el poble que la té sotmesa no és pas un poble superior i que no sols no ens oferia una probabilitat de donar-nos una riquesa i un patrimoni de cultura, ans al contrari que ens arrabassava i ens mata la nostra que teníem, que era floridíssima.

Un cas d'aquests el tenim en el de la marina. La marina catalana era de les primeres del món, i de les seves lleis se n'omplien els pobles de la terra. Qui va matar aquesta marina? D'ací de la unió de Catalunya amb Castella hom donà un cop mortal a la marina catalana, i la fa morir per asfixia.

Quant a la cultura podria dir-vos altre tant. Catalunya tenia una mitja dotzena d'universitats i grans col·legis. Espanya ens ho arrabassava i ens deixava una sola i trista universitat burocràtica.

Per això el nostre problema no és un problema senzill i exclusiu de llibertat, sinó que és un problema molt més complex.

Esfereixeu pensar que si en temps de les Bases de Manresa hi hagués hagut a Madrid algun home mal intencionat i ens hagués atorgat la llibertat, hauria estat per esclafar-nos, i temo que ens hauríem esclafat; no hi havia preparació, no hi havia consciència ciutadana, no hi havia aquell estat de cultura nacional indispensable.

Catalunya, com tot poble, com tot individu, té la seva ànima i té el seu cos. Per l'un cantó i per l'altre hem de treballar amb gran esforç. Pel primer hi ha, per exemple, el cas de la llengua, en el qual hem d'ésser intransigents. I en aquest respecte, no hem d'anar pas a tustar a Madrid; ens ho hem de fer nosaltres. Quants n'hi ha que tenen el diari castellà, que escriuen la correspondència en castellà, que tenen els rebuts i porten la comptabilitat en castellà... Com volem nosaltres encarar-nos amb l'Espanya unitària i exigir-li la llibertat i el reconeixement de la nostra llengua, si nosaltres som els primers a no reconèixer-la. Per això deia qu'ens ho hem de fer nosaltres mateixos.

Però, al costat de les coses de l'esperit, hi ha les coses del cos, de la part material de la Pàtria, de Catalunya. Hi ha l'economia, la producció, la terra. El problema, sobre tot de la terra, és cabdal. La grandesa d'una nació no consisteix tant en l'extensió de la terra, sinó en la intensitat del conreu i en l'aprofitament, fins a l'últim extrem, d'aquesta terra.

El conreu de la terra us dona el nivell de la civilització dels pobles. A Espanya hi ha les estepes, els trossos dedicats al pasturatge de «toros», els reservats acotats de caça, i aquells altres trossos que només es fan produir un any per altre. D'això en donen la culpa a la terra; i no és veritat; i per a demostrar-ho n'hi ha grou amb fixar-se com fins en allò que en diem l'estepa, trobem vestigis que us demostren que en segles passats allí hi ha hagut una civilització que feia produir aquella terra, procurant dur-hi l'aigua.

En aquests llocs, on no hi ha el conreu de la terra, trobareu l'home que viu encara com en l'època troglodítica, en coves; això, tal vegada ho hauréu vist molts de vosaltres. I quan no viuen en coves, viuen encara com si es trobessin en l'Edat Mitjana. Aneu per aquelles terres i veureu aquests tipus de que us parlo. Trobareu aquells pobles com a morts, sense cap esperança de vida; arribaren al cas que allí veureu uns joves ajacats damunt d'unes roques

negres, parlant de què?... dels empleus, de les nòmines de l'Estat... i, les noies, parlant de l'esdevenidor casament, també amb un «empleado».

El que diem de la terra, podem dir-ho de l'aigua. Recordo un cas que em sembla que recordaré per sempre, d'un dia que vaig trobar-me en un poblet d'Extremadura, afectat per un persistent eixut. Feien pregarries de la manera més patètica per a implorar del cel la pluja, mentre, tocant al poble, un riu abundós remorejava. Volien que baixés del cel allò que tenien a l'abast de la mà.

Avui, en l'aplicació i aprofitament d'aigua per la terra, fem més rica la terra, també s'assegura i s'eixampla la Pàtria.

Podria, encara, esmentar el problema de la població. Catalunya té 32.000 quilòmetres quadrats de terra i té uns dos milions d'habitants; quan a Bèlgica i Holanda amb una àrea igual o més petita, hi viuen sis o set milions d'habitants, i hi viuen bé. Doncs heu aquí el gran problema de la població de Catalunya: sense prou gent, sense prou catalans, Catalunya va en perill d'estabellar-se.

Altre problema és el de mantenir o millor restablir l'equilibri entre el camp i la ciutat. Avui a Catalunya, entre sis o set ciutats tenen molt més de la meitat de la població total de Catalunya. Una gran ciutat, unes grans ciutats, en les nacions són un factor absolutament indispensable; però cal que entre elles i el camp hi hagi la deguda proporció: un excés de desenvolupament de

ciutats podria constituir un cas monstruós perjudicial.

D'aquests problemes que afecten a l'esperit i al cos de Catalunya, la Mancomunitat se'n capta amb amorosa sollicitud, preparant la gran Catalunya de demà; i amb tan pocs cabals!

Podem calcular que avui Catalunya paga a l'Estat espanyol uns sis cents milions de pessetes. I calculem que l'Estat espanyol inverteix a Catalunya uns cent cinquanta milions de pessetes; de manera que per ell resulta un benefici de quatre cents i tants milions de pessetes.

La Mancomunitat de Catalunya, amb un pressupost aproximat de trenta milions de pessetes, en canvi, realitza tota la tasca d'un any, que ara no puc explicar, i que vosaltres ja coneixeu i estimeu.

Heu aquí la Pàtria: heu aquí el fer Pàtria: aquest ha d'ésser el nostre patriotisme; treballar cada dia i treballar en tot i per tot, anar guanyant cada hora alguna cosa per l'esperit i pel cos de Catalunya: catalanitzar-nos fins a la saturació; això tingut, la llibertat és assegurada.

Grandiosa ovació. El senyor Vallès i Pujals que, en diferents indrets havia estat molt aplaudit, en acabar rep moltes felicitacions per la seva magnífica conferència.

La gran concurrència sortí satisfetíssima de l'acte en animadíssims comentaris.

En sortir de la població el senyor Vallès, amb sa distingida família rebé del públic, que estava estacionat pel carrer, una nova ovació.

L'actualitat anecdòtica

A L'ESTIU EL SANT PARE NO REP VISITES

El Vaticà és ara desert i ho serà fins als primers dies de setembre. Els cardenals es troben d'estueig. El cardenal Gasparri és al seu país natal d'Ussita (Macerata), però tot restant en repòs absolut rep cada dos dies un correu que li porta de Roma, per a la seva signatura, la valisa diplomàtica.

El cardenal es lleva en sortir el sol; i diu la missa de matí, en una petita església situada en mig dels camps. Tan petita és aquesta església que a penes pot contenir el cardenal, el clergue, el secretari i unes deu persones. Els pàgesos d'Ussita, que també són matiners, per no perdre la missa del cardenal i per obtenir els pocs llocs disponibles, s'han de llevar una hora abans. Acabada la missa els pàgesos s'esgarrien pels camps, armats de falc i eixades. Els segueix a cavall, armat d'escopeta de caça, el cardenal que és un caçador apassionat i un hàbil tirador.

Amb motiu de l'estada a Ussita del cardenal Gasparri, la prefectura de policia de Perugia li va oferir un servei especial al voltant de la seva persona. Però va rebutjar cortesament l'oferta, dient:

«Feu vacances vosaltres també. Tot el mes, si vingússiu algun inoportú, el tenni allunyat, perquè un pobre treballador de l'església té també el dret de respirar lliurement, després d'onze mesos de treball, durant els quals no he vist tan sols ni de prop les vuit hores».

Entretant, al Vaticà és rigorosament respectada la consigna d'evitar les acostumades audiències. Pius XI està molt bé, però els metges li han ordenat repòs i els familiars de Sa Santetat mantenen lluny de l'avant-cambra pontificia als visitants de fora d'estació.

Aquests visitants són molts. Malgrat la notícia publicada pels diaris de la supressió de les audiències pontificies, anant de vacances han volgut arribar-se fins a Roma esperant poder ésser rebuts. Alguns s'havia fet la il·lusió que almenys per ell es faria una excepció, però així i tot, quan s'ha trobat prop del palau sagrat, s'ha convençut que hauria pensat mi-

llor que hagués retratat d'un mes el viatge.

Naturalment que hi ha maneres diverses de comunicar la nova ingratia als sol·licitadors d'audiències. N'està encarregat personalment monsenyor Arbori Mella, que substitueix el mestre de Cambra monsenyor Caccia Dominioni. A les persones que poden tornar una altra vegada, monsenyor Mella els diu senzillament que les audiències de Sa Santetat són suspeses. Però entre els sol·licitants hi ha prelat il·lustres que han recorregut centenars de quilòmetres de ferrocarril. Per aquests personatges d'excepció, els quals tenen dret a tot mirament, monsenyor Mella els dona la nova en les següents paraules: «Si llurs eminències insisteixen, puc fixar l'audiència, però aconsellaria a les eminències que no insistissin». Com no acceptar aquest consell? Els prelats somriuen, s'inclinen i se'n van amb el pensament de tornar quan s'hagi refrescat el temps.

El Papa pot dedicar-se així al seu treball, als seus estudis, a l'alta direcció política i religiosa, en la qual ha de pensar sempre. Tal vegada es dona el cas que el repòs dels altres es converteix per Pius XI, en un augment de treball. Fa pocs dies alguns familiars li recomanaven que no treballés massa. El Papa els va respondre somrient: «Estigueu tranquils. A mi no em farà mal la vida sedentària».

TAQUIGRAFIA

CATALANA

DE J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries en la nostra Administració

LOCALS

Als banyes de Sant Miquel, el banyista Segon Varajategui, habitant Assahonadors, 25, va tenir un treball. Veient que no tornava en sí, va ésser traslladat al dispensari, on va morir.

— Fosfo-Gluc-Kola-Lecitinat cura inapetència. B. Domènech, Ronda Sant Pau, 71.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

100 Dibuixos
bonic crespó estampat
a 1'15 ptes. metre
MAGATZEMS BELEN
Carme, 8, i Xucà, 1 i 3

En virtut de manament estatutari, ha quedat format el Consell de govern de l'Associació de Llicenciats en administració local, de la següent manera: President, En J. Fossas Romans; vice-president, En Joaquim Ardevol; tesorero, En J. Estiades; bibliotecari, En J. Perelló; i secretari, En Josep M. Orriols Varó.

JOIES **VILANOVA** Unió, 9.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

- Bateria completa diferents composicions en alumini garantit. Preus de fabrica. Llorens Germans, Rambla Flors, 30.

Ha quedat constituïda a Barcelona, amb domicili provisional al carrer d'En Salmeron, 45, una entitat cultural titulada Catalunya Cultural, el fi de la qual és organitzar aplecs de cultura arreu de Catalunya.

Totes aquelles que vulguin ajudar als organitzadors poden transmetre llur adhesió, amb noms i adreça, a En Manuel Vaildeperas, al domicili esmentat.

— Les ampolles de l'aigua mineral natural

Vichy Català
porten tots els distintius amb el nom de la S. A. Vichy Català.

— Ressegurem que el Champ-Sora, atorga verda, és el millor xampany.

Ha estat molt sentida la mort del respectable senyor En Vicens Piers i Brilla, ciutadà laboriós i bo. Les pèrdues de membres de família que du-

ran un any el perseguien han acabat amb ell.

D. E. P. i rebí la seva família el nostre condol.

PREUS EXTRAORDINARIS
en tots els articles
MAGATZEMS BELEN
Carme, 8, i Xucà, 1 i 3

SUZE El millor aperitiu amb xarop i aigua seltz.

Quan surt el sol, surt per a totom i quan fa calor, també en fa per a totom.

El professor Hoel, de Cristiania, ha estat al Spitzberg i ha tornat admirat de la calor que fa en aquelles comarques sempre fredes.

Fins més enllà del 81 grau ha trobat el mar lliure de glaç, la qual cosa vol dir una temperatura excepcional.

Els ossos blancs, que, tan ben abrigats com van, han de buscar el fred s'han vist obligats a emigrar en recerca de llocs menys calorosos.

No obstant, no creiem que els habitants del Spitzberg suïen com suïen els habitants de Barcelona.

UN SACERDOTE, el Abbe HAMON, posseïdor de receptes infalibles para el tractament de la Diabetes, Albuminuria, Ri-norrea, Gonorrea, Hígado, Reumatismo, Anemia, Obesidad, Enteritis, Bronquitis, Estomago, Eczemas, Ulcera, Estreñimiento, Almorranas, etc.

Ningú té més de 30 anys de pràctica. Dirigiu, Labor, Estancos, Rda. San Pedro, 11. Tel. 3950 A. - Barcelona

100 Dibuixos
batista estampada, bonica classe
a 50 cts. metre
MAGATZEMS BELEN
Carme, 8, i Xucà, 1 i 3

L'esperit pràctic dels nordamericans ho reduïx tot a xifres.

Per això no és sorprenent que evaluin en xifres el que val intel·lectualment una persona. Un calculador de Nova York ha fet el compte del rendiment financer dels innumerable descobriments d'Edison i ens fa saber que la intel·ligència del gran saví representa un capital de 15 «milhards» de dolars.

I fa remarcar, primer, que Edison no treballa més que 16 hores diàries.

Segon, que no dona cap importància al diner, i que solament li interessa perquè li permet fer nous descobriments.

I tercer, que la fortuna real del saví és molt inferior al que representa la seva potència cerebral.

Es veu que, fins a Amèrica, els

savis els costa molt fer-se rics.

Llàstima que el calculador de Nova York no hagués evaluat la potència cerebral de don Alfons Sala, aprofitant la seva anada a la famosa conferència de Washington.

— Suore Sastre i Marqués, especialista contra els cucs i purga els nens.

GOTES
NEUROSTÈNIQUES
FOSFORADES
GENOVÉ
Aliment del cervell
Valuós tònic dels nervis

A Berlín, els lladres, especialment els que aquí en diem «descuiders», augmenten en proporcions alarmants.

La policia, ja que no els pot agafar, els ha comptat i diu que n'hi ha 10.000, els quals no viuen més que del robatori.

Pero com la premsa d'allí diu sempre que Alemanya està en la suma misèria, cal preguntar què diantre deuen robar aquests 10.000 lladres.

- Adobs Espinàs
Químics i orgànics

Vida religiosa

Avui: Sant Josep de Calasanç, confessor i fundador; La Transverberació del Cor de Santa Teresa de Jesús, i Sant Ruf, bisbe. — Demà: Sant Agusti, bisbe, doctor i fundador.

Quaranta hores: Demà, a l'església de la Divina Pastora (Eixample de Sant Pere, carrer de Bailén). Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona de les Misericòrdies, a la seva església.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn del Viacrucis, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de la Corona d'Espines, a la mateixa capella.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé transmetre articles o notes suplicants, qual no ens és possible fer-ne la necessària absoluta (sense la menor cosa d'avuiat) degudament els originals amb un segell a una firma i a l'adreça.

L'Onze de setembre d'enguany

ELS CARRILAIRES

El Grup Carril·laire M. S. A. (R. C.), amb motiu de la diada de l'onze de setembre, ha circulat la següent invitació:

«Escolteu, germans de Pàtria! Només uns quants, primer; molts més, després; en nombre creixent cada any, hem sabut cooperar a la commemoració de la data dolorosa i de glòria que representa l'espiritualitat catalana.

Aquesta commemoració que comença amb una corprenedora senzillesa, ha vingut festa de la Pàtria; que no sols evoca el record del dia en el qual es perdieren les Llibertats, sinó que esperona al reconqueriment de la plena sobirania de Catalunya; i fèrms en la seva renascença no volem que en l'esdevenidor, quan Catalunya, l'única Pàtria nostra sigui mestressa de tots els seus drets, pugui dir-se que els carril·lares mancaren col·lectivament als clams de llibertat. I cap acte, com el d'aquesta commemoració, tan enardidor de l'esperit, puix que essent el llac d'unió entre el trist passat, curull de gestes heroïques, i el joïós esdevenidor, arbora les ànimes d'entusiasme, reafirma el sentiment d'intransigència, i agermana els esperits dels patriotes.

Es per això que tots els anys recordem el deure d'aferrar als nostres Martirs un record d'admiració assaolant l'ànima de Santa Intransigència en pro de l'absoluta llibertat de Catalunya.

Amics carril·lares, companys nos-

tres; de cap de les maneres no hi podem mancar, nosaltres, en aquesta commemoració de dol, esperancadora de la futura joia de llibertat.

Hem de contribuir tots a la subscripció perquè l'ofrena dels carril·lares sigui la més valuosa, puix que per la nostra professió no tots hi podem acudir personalment.

Signem-hi tots, a la subscripció; i els que per llurs ocupacions o pel lloc de residència, no puguin acudir al peu del monument a En Rafael de Casanova, signem que seran representats per un bon estol de companys, proclamant així que el nostre estament rendeix culte al heroïsme de 1714. Signem fer acte de contricció i entonem l'esperit per a la lliberació de la Pàtria.

BIBLIOTECA CATALANA

Pinya de Rosa

(Dos volums)

per
JOAQUIM RUTJA

Preu 2'50 ptes. volum

BIBLIOTECA TEATRAL

ELS GERMANS KARAMAZOV

de FEDOR DOSTOIEVSKI

Adaptació escènica de Jacques Copeau i Jean Croué
Traducció catalana de Millàs-Raurell

Formós volumet d'un centenar de pàgines
Preu per exemplar: Ptes. 1'25

COMANDES: EDITORIAL CATALANA, S. A.
Escudellers, 10 bis, entresol, i a totes les bones llibreries.

Fulletó de LA VEU DE CATALUNYA
23 27 AGOST 1923

LA FAMÍLIA DELS GARRIGUES

J. Pin i Soler

pirades per camps, mar, aires i estrelles.

Pensé en l'amo, potser agonitzant, en l'hereneta tanca en aquella feréstega morada, en son company Jaume cercant un nom que sols podria obtenir a cops de sofriments, i es veia a si mateix emparat per un home que es filla acusaven de cor dur, pensant amb amargor en lo pa que ell menjaria i del qual se trobarien privats los qui més dret que ell hi tenien.

S'acusava d'haver contribuït amb son èxit escolar a irritar lo pare contra el fill i es reptava de no haver seguit sempre lo darrer de Paula.

Per altra part, pensava que el Garriga s'hauria disgustat veient-li malgaster lo temps.

Després de tot no és culpa meua!

Mai he sigut millor estudiant ni més aprofitat deixeble que el Jaume.

La causa de ses males notes són les objeccions irreverents que sovint oposa als mestres, ses controvèrsies sobre punts essencials, ses dubtes sobre articles innegables.

Li venien a la memòria los més petits incidents de la infantesa: lo record de sa mare, morta quan ell era encara tot petit, la vista que el Garriga féu a la gent que el guardaven i parlaven de baixarlo als «Ortens», la seua entrada al Mas, donant la mà a l'amo... Lo fredament que el rebé la mestressa, que essent tan bona, fou quasi cruel... Ni mirar-lo volgué!

Li semblava oir encara, quatre o cinc anys després, la dolça veu de la pena que amb prou feina sabia plorar, dient: «mama buy zize!» i l'èxit produït per l'amistat de la nena, que per tot lo cercava; en la senyora Tecla, que per fi cedint a son bon geni, esforçant-se potser, acabà per poder-lo suportar.

Pensant en la Mercè li muntà d'èxit caliu desconegut que per falta de nom ne diem lo cor tal bufada de benestar i delícia que fins sos llavis s'agitaren pronunciant paraules de cap llengua... besant en l'aire les tentes manetes de la nena que s'havia interessat per ell, que havia crescut en bondat i gràcies, mentre ell s'enfonsava en un camí del qual l'èxit donava a una vicaria perduda per la muntanya... lluny d'amors i coneixements, lluny de la Masia, lluny de la Mercè... que es casaria amb un heren del Camp i que mestressa de casa nova oblidaria al companyó que li col·liria les més fragants flors, li capava

los més bonics moixoneis, agafava per ella les més enlluernadores papallones... per a no parlar més que de lluny en lluny, d'un «Mossen Narcís», vicari de tal poble o rector de tal llogaret. Se veia ja capella i començant una vida nova... Fins ara he viscut entre amics i baix l'afectuosa guia de gent que considero com ma família, però quan me «guanyí el pa», los lligams que em retenien s'afuixaran i acabaré per viure sol, trist...

Quin cor més pecador lo meu! Perdóneu-me, Senyor... La meua ànima és com la nau que navega de buit. Pendré com a nòti la fe i la caritat.

Les llacades del món són causa de la nostra pèrdua... Qui més feliç que jo?

Quan amb l'ajuda de Déu sigui pastor d'ànimes, se formarà al meu voltant un ramat d'ovelles esperant de mi conhort en llurs penes, paraules de pau que respongui als dolcs de llurs passions.

Los afegits seran mos germans, l'Església ma muller, los malalts i pobres mos propis fills... Què més pot desitjar l'home en aquesta vall de llàgrimes?

Pels benefactors, un record d'agraïment i el restant del meu ser al servei de Déu!

Amar-lo, amar al pròxim, per Déu i el pròxim viure, això serà ma missió. Amar al pròxim i per què no ser-ne amat?

Qui trobaré al retorn d'una visita al malalt per a preguntar-me d'on vinei? Qui per a compartir prop dels llars de mon foc lo meu pa de treball, mes aspiracions d'home jove?

Al de mi! Lo sacerdot res deu tenir en propi... ni llars, ni aspiracions, ni foc que l'escalfi. Ses idees seran les que permet la «disciplina», ses aspiracions lo Cel, sa propietat lo cor dels pobles... Missió gran i sublim!

No seré digno?

Abatut com per un gran esforç físic, lo front ardent, los polsos plens... tancava els ulls i es recollia en una oració mental que parava de cop sos dubtes i flaqueces.

En aixecar lo cap, un llarg sospir s'exalà de son pit. Alçà la muntanya, la mar i els núvols, carcant en la matèria motius de meditació menys agitats.

Mes los núvols que lleugers com fumerola d'encens bromejaven per l'espai, la mar que lluenta i solennal reflectia la claror dels estels, les muntanyes dels àmbits de les quals s'aixecaven misteriosos i indefinits murmuris, lo portaven altre cop a les meditacions de l'esdevenidor i present que l'afegien... i sense voler-ho, veia en lo Cel la color de certs ulls, en la mar la llusor de ses quimeres, en les fosques muntanyes, recons plens d'ombra, on dos éssers que visquesin l'un per l'altre trobarien lo paradís.

Los galls de la Masia cridaven llur «desperta ferro» als del Mas val, aixos als de la Conca; que responien ja a cants vinguets de llevant.

Aviat, de totes les coses solanes de l'entorn aixirien veus estridents o graves anunciant la caiguda nit i la proximitat de l'alba.

D'entremig de grans fulleraques venien passades de rossinyol. Tan aviat son canç n'era d'alegria com sembla-

va plany de viudesa. Estava content Trist? Altres vegades xirricava com rient de ses quimeres.

De totes les plantes, tipus ja de cristallina rosada, se desprendien amanaçons embalsamadores... De cada mata, de cada gram, de cada fil d'herba s'aixecava un dolc brogit ocasional pel bellugador insecte, per la lleugera brisa, per la corrent aligüeta... Tot era frescor, tot perfums, tot dolça conversa entre la Terra i el Cel, les herbes, los insectes, la rosada...

Sols l'estudiant gemia...

Lo camí dels arbres i l'ossadura de la muntanya es començaven a dibuixar amb colors encensos: groc mangra, rosat, ataronjat... tot confós, cap color era ben franc.

Los núvols més enjogassats, a força d'empeïtar-se i de passar per Orient, se tornaven roigs. Los més tranquils conservaven alla llum soforia majestuosa i llur argentada blancor.

Per fi, lo cansament arribà al punt de fer sentir al Narcís cert cruiximent en les junctures, cert pes en les cames que el forçaren a deixar la miranda.

Entrà tot un altre home: resolt, decidit, menys jove que mai, més capella que sempre.

Sentint-se tan desvetllat, volgué un llibre, i per a cercar-lo a l'estudi passà per la cambra de la Mercè que li donava.

En lo llindar d'aquella porta sempre oberta, però mai franquejada ni per lo mirar ni per la idea, s'aturà per a pendre alà, com si es tractés de saltar un rec...

Entrà de pressa, mes l'estància es sent espaiosa, a mig camí s'aturà contemplant amb ulls confusos

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Butlletí internacional

27 d'agost de 1923

ELS DISCURSOS DOMINICALS DE M. POINCARÉ

M. Raimond Poincaré segueix amb fidelitat infrangible el seu costum de pronunciar els diumenges discursos que tant enutgen Mr. Lloyd George.

Ara el lloc del discurs ha estat Chassey a l'Alt Saona. Si l'escenari ha canviat, l'argument de l'obra ha sigut el mateix. M. Poincaré ha repetit la seva tesi que França no evacuarà la conca del Ruhr mentre Alemanya no pagui. Ha retret, altra volta, el record i l'exemple de 1871, que, segons la interpretació britànica, no és aplicable a la conca del Ruhr, sinó als territoris del Rin.

I ha afegit una observació que, si ha estat recollida i tramesa amb fidelitat, originarà segurament rèpliques molt vives. Ha recordat quines haurien sigut les conseqüències de la victòria d'Alemanya, potència que, ha assegurat, hauria esclavitzat el món, sense el nostre esforç, és a dir, sense l'esforç de França.

Reconeixent tota la importància i tot l'heroisme de l'esforç de França, cal confessar que alguna part tingueren en la victòria final dels aliats el concurs formidable de la Rússia tsarista, la intervenció d'Itàlia, la col·laboració japonesa, la resistència èpica dels belgues i dels serbis i, per damunt de tot, les esquadres i els exèrcits de l'imperi britànic i de la república nord-americana.

El fet central que M. Poincaré sembla oblidar massa sovint és que la guerra no la guanyà ni França, ni Bèlgica, ni la Gran Bretanya, sinó l'esforç col·lectiu dels aliats. I ara, a la llum dels esdeveniments notoris de la gran campanya, ningú no pot dubtar que en una guerra entre Alemanya i Rússia, soles, hauria guanyat Alemanya. En una guerra entre França i Alemanya, soles, hauria triomfat Alemanya. En una guerra entre Alemanya i Anglaterra, soles, hauria guanyat Anglaterra. Una guerra entre Alemanya i els Estats Units, tots sols, hauria estat impossible.

M. Poincaré ha exterioritzat al seu discurs de Chassey l'estat d'esperit de França, que creu haver guanyat la guerra amb el seu esforç. Aquesta creença causa veritable sorpresa, fronterera de l'astorament, a Londres. A Washington no en parlen, amb una elegància intel·ligent que sembla més francesa que nord-americana.

El discurs de Chassey no contribuirà gens a endegar el problema de les reparacions ni a resoldre la crisi europea. Els esplais dominicals de M. Poincaré no tenen la consistència de la darrera nota del govern francès. Serviran tan sols per a donar tema a Mr. Lloyd George per a un altre dels seus articles.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Comentaris al discurs de Stresemann

París, 26. — Els còrrecs oficials es mostren molt reservats referent a la impressió produïda pel discurs pronunciat pel canceller alemany senyor Stresemann.

Es limiten a fer constar que les paraules del canceller són de to distint del d'aquelles dels seus predecessors, i no enclouen una negativa per a la realització de temptatives conciliatòries.

En els esmentats còrrecs es dol que el canceller alemany no hagi fet cap al·lusió a la cessació de la resistència passiva, la qual cosa, com se sap, és indispensable i essencial per a reprendre les negociacions.

En ço que que es refereix als oferiments de garanties i avantatges positius fets per Alemanya, es diu que difereixen molt poc dels oferiments que foren fets pel senyor Cuno.

La xifra de les prestacions fetes per Alemanya, fou fixada imparcialment en 7.800.000.000 de marcs or per la Comissió de Reparacions i les evaluacions alemanya i nord-americana no poden provenir més que de la sobreestimació dels béns cedits per Alemanya, vaixells mercants, ferrocarrils, etc., etc.

S'acaba dient en els referits còrrecs oficials que la comptabilitat relativa als subministres en espècie portats a cap per Alemanya, no deixa lloc a cap error. — Havas.

Stanley Baldwin a França

París, 26. — Ha arribat a aquesta capital el primer ministre anglès senyor Stanley Baldwin, el qual tornà a marxar a darrera hora de la tarda, amb direcció a Aix-les-Bains. — Havas.

Assassinat de Daskaloff a Praga

Praga, 27. — L'ex-ministre de Bulgària a Praga, senyor Daskaloff, que s'havia negat a reconèixer el nou Govern, ha estat assassinat per un subdit búlgar. — Havas.

Gestes de l'aviador Maneyrol

París, 27. — Telegrafien de Veu-diglit a «Le Matin» que l'aviador francès Maneyrol, dirigint un avió sense motor, ha aconseguit una elevació de tres mil vuit cents metres, altura no aconseguida encara amb aparells d'aquesta mena. — Havas.

Les finances alemanyes

Berlín, 27. — Arri es publicà un decret pel qual s'exigeix amb caràcter d'urgència la lliuració obligatòria de valors estrangers, lliuració que haurà d'efectuar-se abans del 15 de setembre vinent.

El Comitè central del Reichbank ha concedit un vot de confiança al president del dit establiment bancari, senyor Havenstein. — Havas.

Berlín, 27. — S'ha publicat un decret en el qual es diu que, en ordenar-se la lliuració de divises estrangeres, sota la dita denominació es comprenen així mateix la moneda d'or i llengots d'or i plata. — Havas.

Berlín, 27. — El Deute flotant d'Alemanya pujava el 20 del corrent a la suma de tres cents seixanta tres bilions quatre cents mil milions de marcs. — Havas.

Un altre discurs d'En Poincaré

Chassey (Alt Saona), 27. — Durant la inauguració d'un monument als morts de la gran guerra, el president Poincaré ha pronunciat un discurs. En ell ha recordat quals haurien estat les conseqüències de la victòria d'Alemanya, potència que, a no ésser pel nostre esforç, hauria esclavitzat el món. Convé recordar que en 1871 nosaltres atenguérem llealment els nostres compromisos, treballant incansablement per aconseguir el renaixement de França. Si Alemanya no es decideix a procedir en forma semblant a la nostra, ens veure obligats a posar en pràctica les mateixes amenaces que ella ens féu aleshores. «Pagueu—acabà dient—o seguirem aquí».

Els treballadors italians

Roma, 26. — Després d'alguns dies d'apassionades discussions, la Confederació General del Treball ha donat per acabades les seves tasques, aprovant una ordre del dia en la qual proclama la seva independència amb respecte a tots els partits i en interès de la classe treballadora no s'oposa ni s'oposarà a cap Govern.

Aquesta decisió té gran importància perquè, fins ara, la Confederació General del Treball estava considerada com un organisme revolucionari, anàleg al partit socialista italià.

Es de nota que la Confederació no es mostra oposada ni sisquerra a l'actual Govern feixista.

Amb això queda demostrat que les afirmacions dels comunistes italians residents a l'estranger — segons els quals el senyor Mussolini i el seu Govern són enemics dels treballadors i de la llibertat — no tenen cap fonament i són totalment inexactes, no prenent-les en serio els elements directores de les organitzacions del proletariat italià. — Havas.

Disposicions del general Degoutte

Dusseldorf, 27. — El general Degoutte ha publicat un ban pel qual s'ordena la fixació, en lloc visible de tots els bancs i establiments de canvi, de la cotització diària del marc en front la moneda francesa i belga. — Havas.

Essen, 27. — Les autoritats d'ocupació s'han incautat de set mil milions de marcs destinats al pagament de salaris als ferroviaris vaguistes, així com de seixanta mil milions de marcs en bitllets municipals. — Havas.

Mort de Mary Dorsca

París, 27. — Els diaris d'aquesta capital publiquen la notícia de que Mary Dorsca, cantanta del teatre de l'Opéra Comique, s'ha suïcidat. — Havas.

Treballadors sense feina a Dusseldorf

Dusseldorf, 27. — L'Ajuntament d'aquesta població s'ha vist obligat a deixar de donar treball a 900 obrers parats, per manca de cabals per abonar-los els seus jornals. — Havas.

El nou Ministeri alemany dels territoris ocupats

Berlín, 26. — Per un decret del president de l'Imperi, senyor Ebert, queda institut el nou ministeri de les Regions ocupades. — Havas.

El general Derobek, ferit

Londres, 26. — A conseqüència d'haver sofert un accident automobilista ha resultat greument ferit el general Derobek. — Havas.

El locaut de Dortmund

Dortmund, 26. — Els patrons han donat per acabat el locaut que havien declarat als obrers, i en sa conseqüència, aquests han reprès el treball, a la qual assistiren uns nou mil obrers, aquests decidiren cessar en la seva actitud de resistència passiva i reprendre immediatament el treball sota el control de les autoritats d'ocupació. — Havas.

La Reina Margarida i Mussolini

Roma, 26. — El periòdic d'aquesta capital diuen que un periodista italià ha celebrat un interviu amb S. M. la Reina donya Margarida.

La sobrana va declarar que el senyor Mussolini havia estat el salvador de la nació italiana, afegint que l'actual president del Consell ment meravellos, dotat d'una resistència increïble, acrecentada per inesgotable reserva d'energia. — Havas.

El preu del carbó a Berlín

Berlín, 27. — A partir del 22 de l'actual, el preu del carbó ha augmentat en un 100 per 100. — Havas.

Dimissió del govern japonès

Toquio, 27. — El Gabinet japonès ha presentat la dimissió. — Havas.

Catàstrofe a la India

Londres, 27. — Comunicuen de Calcutta al «Daily Telegraph» que entre les poblacions de Tidipi i Mangalore el mar ha causat una terrible inundació, destruint 200 pobles i inutilitzant 10.000 habitacions.

Han quedat sense alberg unes 47.000 persones. — Havas.

Stresemann a Munic

Munic, 26. — Avui ha arribat a aquesta població el canceller de l'Imperi, senyor Stresemann, marxant seguitament amb direcció a Luekenwald, on es reunirà amb el senyor Knissling. — Havas.

Munic, 27. — El canceller Stresemann ha visitat al senyor Knissling. A la dita entrevista es discutí principalment quines han d'ésser d'aquí endavant les relacions entre el Govern del Reich i els diversos Estats alemanys, i es fixaren les condicions d'una futura col·laboració entre Baviera i el Reich.

El canceller ha tornat a Berlín. — Havas.

L'ocupació del Ruhr

Berlín, 27. — El «Servei Parlamentari Socialista» assegura que el Govern ha començat les gestions preliminars per a entaular les negociacions necessàries per a posar fi a la qüestió del Ruhr. — Havas.

Londres, 27. — Segons una informació del «Daily Mail» sembla que el de Hugo Stinnes ha proposat a les autoritats d'ocupació que la firma comercial Stines tingués participació en el Monopoli franco-belga de ferrocarrils del Ruhr. — Havas.

Desordres a Simla

Simla, 27. — Durant la celebració d'unes festes religioses es produí una violenta col·lisió entre musulmans i un grup d'indostanis, resultant nombroses víctimes. — Havas.

Un crim

Al carrer Mitjà de Sant Pere ocorregué ahir un crim.

Joan astells Valls, casat, donà sis punyalades a la veïna del pis de sota, Maria Socas, de 40 anys, també casada.

La víctima morí. Sembla que la víctima tenia intimitat amb el matador i que aquest ha declarat que ella el perseguia amb amenaces.

Tant l'un com l'altra vivien amb els respectius conjugs.

El Castells ha estat detingut.

Baralla

Un caporal d'artilleria anomenat Jesús Gil, per raons de faldilles, al carrer de l'Arc del Teatre, el barallà amb Josep Ferés. Aquest últim fou assistit al dispensari d'una ferida punxant al cap de pronòstic reservat.

El caporal fou detingut per una parella de soldats i lliurat al jutge militar.

Editorial Catalana, S. A.

L'encís de la mar

POEMA DE
J. Roig Raventós

Luxosa edició en paper de fil
Rústica, Ptes. 2'50

BIBLIOTECA TEATRAL

Ha sortit el tercer volum:

MATILDE D'ANGLATERRA

del poeta FERRAN SOLDEVILA

premiada en el concurs d'enguany de l'Escola Catalana d'Art Dramàtic.

Un bell volum de 100 pàgines
Preu per exemplar: Ptes. 1'25

COMANDES: EDITORIAL CATALANA, S. A.
Escudellers, 10 bis, entresol, i a totes les bones llibreries.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dilluns, 27 d'agost de 1923

La victòria de Granollers

HAVEM triomfat altra volta.

El Tribunal d'Actes, cedint a les pressions del govern, lliurat a les inspiracions de la *Unión Monàrquica Nacional*, anul·la l'acta que el poble nacionalista del districte de Granollers-Badalona havia donat el dia 29 d'abril d'enguany al seu representant autèntic, el nostre volgut amic En Josep M. Trias de Bes. El mateix poble ha tornat l'acta al seu legítim diputat en les eleccions del dia 26 d'agost.

La victòria era ineludible i no han pogut evitar-la les coaccions intolerables i increïbles d'un caciquisme que ha obtingut de les autoritats governatives de Barcelona tota mena de complicitats il·lícites.

Endebades el govern i la *Unión Monàrquica Nacional* han volgut estrafar l'expressió de la voluntat popular i entrebancar la lliure emissió del sufragi, arribant a límits sense precedents, àdhuc al districte de Granollers-Badalona, i que han motivat un lamentable vessament de sang.

Damunt del govern, la conducta del qual esdevé cada dia més inqualificable, recaurà la responsabilitat per les víctimes de Badalona.

Els fermes nacionalistes de la ciutat germana i de tot el districte mereixen lloances i agraïment de tot Catalunya, car en una lluita terrible, en la qual l'enemic ha utilitzat tota mena d'armes, han sabut dur a la victòria electoral la bandera gloriosa de la nostra terra.

Aquestes victòries electorals mai no són eixorques. Són, en primer lloc, una afirmació autèntica i clamorosa de la voluntat nacional de Catalunya. Representen, altrament, la seguretat dels districtes contra les escomeses del caciquisme. I mobilitzen eficaçment els nuclis patriotes i entrenen les organitzacions foranes. Es per això que diumenge al districte de Granollers-Badalona s'aplegaren tots els nacionalistes de tots els matisos per a lluitar contra l'enemic comú.

El resultat d'aquest esforç col·lectiu fou l'esplèndida victòria de la candidatura nacionalista. Això ens demostrarà que els catalans, com tots els pobles, triomfem sempre que sapiguem conservar la nostra unió, car els enemics de la causa catalana, després d'un quart de segle de campanyes inoblidables del catalanisme polític, no poden tenir sinó una esperança de victòria: que els catalans ens dividim i ens barallem.

Catalunya ha triomfat. Felicitem-nos-en. I procurem amb la tasca constant, de cada dia, de cada hora, guanyar noves victòries que ens garanteixin el fruit de les victòries passades i les victòries futures i que ens atansin a la victòria definitiva.

Municipi

PROFESSORS NORD-AMERICANS A BARCELONA

A l'Alcaldia s'ha rebut un telegrama redactat en llengua catalana datat a París, i signat per don Joaquim Ortega, director de l'excursió de professors nord-americans que estiguessen fa poc a Barcelona, els quals, en embargar de tornada a llur país, saluden afectuosament l'Alcalde, renovant l'expressió d'agraïment per l'afectuosa acollida i les atencions que foren objecte durant llur breu estada a la nostra ciutat.

VISITA A LES SOCIETATS DE SANS

El tinent d'Alcalde del Districte VII, senyor Tusell, acompanyat del secretari accidental d'aquella Tinença, senyor Jordà, i de l'oficial de Cerimonial senyor Puigdomènech, visità ahir vespre, amb motiu de la festa major de Sans, totes les entitats del districte i carrers engalanats, essent molt ben rebut per totes les Juntes i comissions de veïns.

El senyor Tusell, corresponent a les mostres d'atenció de que era objecte, s'ofertí per a tot allò que pogués ésser beneficiós per al districte.

En diversos llocs se li feren observar algunes diferències i la conveniència d'algunes obres d'escassa importància que milloraria l'aspecte d'alguns carrers, manifestant el senyor Tusell que agraïria se li comunicassin per escrit les aspiracions dels veïns, a fi de posar-se d'acord amb els regidors del districte i procurar amb la major urgència la realització de les obres.

ACARAT L'ESTIVEIG

Acabada la seva llicència, ha tornat d'estiu, i s'ha fet novament càrrec de la «futura» de la seva Secció, don Manuel Ribé.

VISITA DE COMPLIMENT

Aquest matí ha complimentat al senyor alcalde el senador vitalici don Joan Rosell.

Polítiques

LA JOVENTUT D'ESQUERRA CATALANA

Organitzada per la Joventut d'Esquerra Catalana, i com a principi de l'extensa i intensa campanya

de propaganda i organització que va acordar portar a cap, tindrà lloc una conferència pública, a càrrec del company diputat a les Corts d'Espanya, En Narcís Pla i Carreras, líder de les noves orientacions esquerres, sobre el tema «Solidarisme», dijous vinent, dia 30 del corrent, a les deu de la nit, a l'Ateneu Barceloní (Canuda, 6).

Jocs Florals de Mallorca

Organitzats per l'Associació per la Cultura de Mallorca, els quals se celebraran a Felanitx el dia 2 de setembre pròxim.

VEREDICTE

Reunits els senyors que componen el Jurat encarregat de fallar i adjudicar els premis a les millors composicions rebudes han dictat el següent veredict:

Hor. Natural. — S'adjudica a «La Trobada». L.: «In campis sylvae».

Primer accésit. — A «Donzelles obligades». Sense lema.

Segon accésit. — A l'Oda tumultuosa. L.: Retorn a Felanitx.

Englantina. — S'adjudica a «Terra amiga». L.: Felanitx.

Primer accésit. — A «Déu no em va fer per cavaller». L.: «Camina caminaria».

Segon accésit. — A «La felanitxera». Lema: «Gerreta de confits».

Viola d'or. — S'adjudica a «Fra Lleó». Sense lema.

Accésit. — A «Eucarístiques». L.: Triptics.

Copa artística. — S'adjudica a «Resignació». L.: «Goig sense alegria».

Premi extraordinari. — A «Vida nova». L.: «La llum brillà dins les tenebres».

Premi per obra escènica. — S'adjudica a «Nines i ninots». Sense lema.

Premi extraordinari. — «El germà gran». Sense lema.

Conte per a infants. — Desert.

S'adjudiquen tres premis extraordinaris als següents treballs:

«El retrat de la mare morta». L.: «Contes».

«La Corona del Poderós». L.: «Perquè és tan dolga pel cor la paraula d'un infant».

«Diada de Sant Pere». L.: «Festa Major».

Premi Felanitx. — S'adjudica a «L'encontrada». L.: «In memoriam».

Mallorca 19 d'agost de 1923. — Joan Rosell, llo de Son Portes, president; Joan Alcover, Florenc Riber, Vice; Elvir Sans, Pere Reus, secretari.

Breviari crític

«THE POEMS OF MANUEL DE CABANYES ED. BY ALLISON PEERS» IV

En la Introducció del Sr. Peers trobem sota un aspecte un franc progrés sobre els anteriors estudis crítics de l'obra de Cabanyes; d'altra part, però, hi trobem un sensible defecte, l'omissió de l'examen d'un essencial problema estètic que planteja aquesta obra. Quin és el sudit progrés?

L'obra de Cabanyes fou escrita quan a Espanya tot just apuntava l'alba del nou món de Romanticisme. Esperit format sota les normes del més pur classicisme, el seu temperament el porta invenciblement vers els camins de les noves orientacions estètiques. Cabanyes té, doncs, dos aspectes: el clàssic i el romàntic. Fins ara els crítics havien parlat amb visible preferència del classicisme de Cabanyes. Sols Ixart havia subratllat amb la seva sagacitat crítica la significació romàntica de la personalitat del malaurat poeta. Llevat d'aquestes suggestives insinuacions del gran crític català, cap dels estudis sobre el poeta havia encertat a donar una idea justa de la importància del seu romanticisme. El seu classicisme era la nota verament indiscutible de la seva personalitat; el seu romanticisme restava com a quelcom de secundari, si no insignificant. Fa alguns mesos, en una conferència donada a Vilanova, vaig assajar d'invertir la significació i la importància de les dues notes, clàssica i romàntica, que caracteritzen el poeta, i vaig sostenir que la nota dominant en ell no és la clàssica sinó la romàntica. Al mateix temps apareixia l'edició anglesa que ara ens ocupa; i vaig adonar-me amb gran satisfacció que el judici de l'editor anglès sota aquest respecte era en substància coincident amb el meu. L'única diferència és que el Sr. Peers es mostra més tímid que jo en les seves afirmacions i es limita a qualificar Cabanyes de preromàntic o precursor dels romàntics. Qui és, però, el que ens pot privar de posar la figura de Cabanyes en la falange romàntica pròpiament dita? El sentit de l'antiguitat clàssica el tenia Cabanyes amb una vigor excepcional; és veritat. Hi havia, però, en el seu temps i per tot Europa, una manera absolutament romàntica de veure i sentir l'antiguitat clàssica. Ja hem parlat una vegada d'això aparent paradoxal. Co que és important en poesia, igual que en totes les arts, no és el tema, l'objecte de la poesia, sinó la manera de sentir-lo, el temperament a través del qual el poeta el sent? Doncs bé, la manera de sentir l'antiguitat clàssica és en el poeta Cabanyes plenament romàntica. Homer i Horaci no se l'emporten al món en el qual visqueren per vestir-lo de grec o de romà. És ell el qui arrossega Homer i Horaci i els fa entrar en la seva companyia dintre el món de les idees i dels sentiments del seu temps.

En uns quants capítols successius d'aquest Breviari examinarem a la llum de les nostres pròpies idees co que el crític anglès diu sobre el Romanticisme de Cabanyes.

M. DE MONTOLIU

Dietari nistòric

26 d'agost de 1839

L'AJUNTAMENT DE BARCELONA INSTAL·LA L'ESCOLA D'ORBS

Es sabut que la nostra ciutat fou la primera en les terres ibèriques on es va iniciar l'ensenyament dels cecs. L'invent de M. Valenti Haüy, l'any 1785, fou aplicat aquí sense cap afany material pel rellotger Josep Ricard, l'any 1820. Fou una obra particular i amb tauletes de fusta, amb lletres i números i planxes de llautó embutides, va ensenyar als orbs lectura, escriptura, aritmètica i música.

Els bons resultats feren que l'Ajuntament establís una escola, sota la seva direcció, a la Casa Consistorial, juntament amb la de sords-muts. Així mateix es va fundar l'any 1820 l'Acadèmia Cívica, en l'edifici del Col·legi de l'Art Major de la Seda, i el pare lector Manuel Català, seguint els sistemes de Sanderson i Guilié, establí una altra escola, que com la d'En Ricard, fou subvencionada per l'Ajuntament.

Es comptava amb els comuns de la Diputació, i van unificar-se ambdues escoles l'any 1821. Va quedar de director el P. Català i de professors en Ricard, en Marés i en Jaume Ayné. A la mort del director el va substituir

La Mancomunitat de Catalunya

TENIM damunt la taula de treball el llibre dels projectes d'acord presentats pel Consell Permanent a l'Assemblea de la Mancomunitat de Catalunya en la seva dinovena reunió. Es, sense cap mena de dubte, un bell llibre. No conté fantasies, ni cabòries, ni promences gratuïtes. Concreció de la tasca realitzada pel govern germinal de la nostra terra, hi batega el seny ancestral.

Comença, seguint un costum laudabilíssim, amb una acurada i minuciosa liquidació del pressupost de l'any econòmic 1922-1923, amb els annexos complementaris. Els diaris de Madrid que, vetllant pel prestigi hipotètic del famós *Tribunal de Cuentas*, es planyen que la Mancomunitat no li'n rendeixi, poden estudiar i discutir aquests comptes en el llibre publicat suau, com cada any. La Mancomunitat rendeix els seus comptes a l'Assemblea elegida pel poble de Catalunya i directament al poble de Catalunya, davant del qual n'és responsable. Prou voldrien els contribuents espanyols que l'Estat rendís els seus comptes amb la mateixa escrupolositat i amb la mateixa aptitud remuneradora!

Aquest llibre dels projectes d'acord, tan sincer, tan humil, és, tanmateix, com diem suau, un bell llibre. Demuestra la persistència en la tasca de la Mancomunitat, l'eficàcia de les nostres institucions, la normalitat del nostre incipient govern propi, que contrasta amb el desgavell i l'anormalitat crònica de l'Estat espanyol. Mentre Espanya davalla, com deia a Montblanch el nostre il·lustre amic En Joan Vallès i Pujals, el govern rudimentari que gaudeix Catalunya segueix el ritme ordenador de la civilització occidental.

N'és una prova definitiva aquesta segona part del llibre dels projectes d'acord. Darrera la liquidació dels pressupostos, vénen les memòries explicatives de la inversió de les quantitats lliurades per la Mancomunitat de Catalunya a les entitats i institucions de cultura i beneficència que subvenciona.

Aquestes memòries constitueixen una esplèndida antologia que incorpora la cultura i l'eficiència d'Estat de Catalunya als corrents europeus. El català més escèptic, en llegir aquestes dades, sent necessàriament l'abrivada de l'entusiasme patriòtic i diu amb tot el seu cor i amb tota la seva ànima: Quina Catalunya més gran fariem si no ens entrebanquessin! I sembla com si una veu interior li contestés: Quina Catalunya tan gran estem fent, malgrat el que ens entrebanquen!

Aquest pur i viu sentiment de patriotisme, motor ideal que mena tots els pobles envers l'engrandiment i la puixança, inspirarà les deliberacions i els acords de la dinovena Assemblea de la Mancomunitat, com n'ha inspirat totes les anteriors. Mentre l'Estat espanyol davalla, Catalunya va fent la seva via.

el P. Casamada, i quan per la reacció política de l'any 1823 es va tancar l'escola, els mestres continuaren privadament donant lliçons de nit al domicili d'En Ricard, a la Portaferrixa. Cal remarcar que aquests tres patricis tots eren homes d'ofici. L'Ayné era sastre i en Marés argenter. Quan estiguessen aquí, l'any 27, Ferran VII i la reina Maria Amàlia visitaren el domicili d'En Ricard, quedant tan admirats, que demanaren que aquest es traslladés a Madrid, cosa que no fou possible per quedar impossibilitat, però deixant un local propi a la Casa de la Caritat.

Mort En Ricard l'any 1837, el va substituir En Marés, establint-se l'escola en l'ex-convent de Sant Gaietà, i aplicant-se l'ensenyament per punts de relleu, sistema Braille. Els èxits foren tan notables, que la municipalitat acollí l'escola sota el seu empar, en la data que avui recordem. Una Junta de Govern, amb quatre regidors i sis veïns, la va dirigir, dividint l'ensenyament per sexes, demanant la col·laboració de la Junta de Dames i enviant professors a França per a estudiar els oficis que aquí es podrien implantar.

Successivament, s'aplicaren els mètodes Payrot i Llorens, i després de notables reformes i diversos canvis l'hem vista instal·lar-se en els formosos i pintorescos llocs de Vil·la Joana, lluny del bullici ciutadà i en plena naturalesa, notable obra realitzada per la benemèrita Comissió de Cultura.

27 d'agost de 1466

SURTEN DE BARCELONA AMBAIXADORS PER A OFERIR LA CORONA A RENAT D'ANJOU

A la mort del conestable d'Aragó, anomenat Pere IV de Catalunya, els diputats de la Generalitat, amb intervenció de la ciutat de Barcelona, elegiren per rei d'Aragó i comte de Barcelona a Renat, que respectivament ho era de Sicília i Provença.

En aquest dia va sortir de la platja de la ciutat la nau d'En Nicolau Pla, embarcant-s'hi els ambaixadors de Catalunya, l'Abat de Ripoll, mossen Arnau de Vilademanys i mossen Miquel Cardona, elegits pels diputats i el Consell, com a repre-

sentants del Principat per a oferir-li la corona.

Sovintegen aquells dies les expedicions a Provença, de resultes de les quals el príncep primogenit arribava a Perpinyà, enviant aquí un poderós exercit, i remetent-li la Generalitat pólvora i municions i artefactes d'artilleria, sitiant Girona i començant la guerra contra Joan II per aquelles comarques.

Entremig vingué a Barcelona, passant modestament a casa d'un tintorer, celebrant-se grans festes i jurant els privilegis de la ciutat en la típica plaça del Born. Després rebé el jurament de fidelitat dels representants de la ciutat i noblesa, tornant a la palestra, on prengué el castell d'Empúries, de l'Empordà i de Bagur, fent enderrocar aquests dos darrers.

Venia a Barcelona a presidir actes de justícia, dels qual en sortien greus penes, i després tornava a nous combats, per a netejar la línia fronterera de França, permetent l'arribada de tropes de reforç per a la seva causa.

ESPIGOLAIRE

Avís:

A tots els nostres subscriptors i amics advertim que LA VEU DE CATALUNYA agraeix cordialment les indicacions que li puguin ésser fetes i les col·laboracions espontànies. No podem, però, ni retornar els originals ni mantenir correspondència sobre les suggericions dels nostres amics i lectors, encara que vinguin inclosos a les cartes els segells per a les respostes.

Tots ells comprendran que llur propi interès ens obliga a no esmerçar el temps sinó en el servei del públic i que ens fóra materialment impossible sostenir correspondència amb cada subscriptor sobre apreciacions circumstancials de política o de conducta.

Això no vol dir, però, que no agraïm totes les indicacions que ens puguin ésser fetes amb esperit patriòtic i que no aprofitem, reconeixent, les suggericions que alguns autors

En Pere Buxareu és mort!

LA VIDA D'EN BUXAREU

cal de disposar al referent a l'enterrament. El senyor jutge del Nord, en febre al company senyor Costa i Déu que l'ha visitat en representació de LA VEU, ha donat les instruccions oportunes, per tal que l'enterrament pogués fer-se ben aviat, aplanant obstacles que, com és sabut, es presenten en aquests casos dolorosos. També el senyor Portela ha contribuït a donar tota mena de facilitats.

Es molt difícil escriure una necrologia d'En Buxareu. Home excessivament modest, apartat generalment, de penyes, d'ell els companys en sabien ben poca cosa. Sabien, però, que era un home virtuós i un excel·lent ciutadà, i que era un dels millors periodistes barcelonins.

D'altra banda, el fet ens atueix prou per a deixar d'escriure avui una biografia del company que ens ha deixat.

Direm solament que En Buxareu era barceloní, fill d'una família modesta, i que molt jove i fets els estudis preliminars, va entrar al nostre Seminari Conciliar, on va seguir amb gran llum i la carrera eclesiàstica, ocupant un lloc preminent entre els seus condeixebles.

Quan s'acostava l'adada en que havia de rebre Ondras Sagrades, la situació especial de la seva família va fer que deixés la carrera per a guanyar la vida per als seus, cosa que va fer donant lliçons de dibuix i de piano, en tot el qual era aventajadíssim, entrant de pas a la redacció d'«El Correo Catalán», on tot seguit es va distingir com excel·lent periodista.

La tasca que li fou encomanada, ben aviat va absorbir-li bona part del temps, havent de deixar les lliçons que tenia i dedicant els moments lliures a la pintura, exposant algunes teles a Can Parés, que la crítica, amb tot i ésser completament desconegut, va rebre amb general elogi.

Als pocs mesos de sortir LA VEU DE CATALUNYA, va ésser cridat per En Casellas, entrant a aquesta casa, on hi ha dedicat les millors activitats de la seva vida. A LA VEU ha estat encarregat de totes les seccions. Durant alguns mesos, i en vida d'En Prat de la Ribera, va fer-hi moltes editorials; ha fet la secció de Política internacional, la Crítica Artística i moltes d'altres. Havia fet una secció pintoresca, amb el nom de «La Setmana al Paral·lel», i en certa ocasió, una informació figurada sobre el suposat incendi d'un teatre d'aquella barriada va produir una forta sensació a Barcelona, i va fer que les autoritats prenguessin disposicions sobre les males condicions que tenien aquelles barraques i la poca seguretat que oferien als espectadors.

Era, amb En Figuerola, el gran reporter de carrer. Se'l veia entre els grups de combatents o entre multitud i policia, i sabia sortir tan bé les dificultats, que mai havia pres mal. Les qüestions gocials les dominava com pocs, i així les seves informacions, sempre portaven la garantia de la serenitat i del coneixement de la causa que tractava.

Durant molts anys, més d'una dotzena, va fer la informació del Municipi, essent considerat per tothom com un dels millors reporters municipals. El fet de tractar les qüestions de la Casa Gran amb l'esperit català que el distingia, no va ésser obstacle perquè els caps del radicalisme que hi actuaven, sempre el consideressin com un amic i el distingissin en moltes ocasions amb proves de simpatia.

Era un excel·lent humorista. En «La Barretina» i en altres setmanaris va donar-hi repetides proves del seu ingeni. Té pàgines, en aquest sentit, delicioses. Els mateixos successos que redactava per a LA VEU, eren llegits amb la mitja rialla als llavis. Actualment feia, entre altres de les seccions citades, la de «Curiositats Mundials». En aquest número surten les darreres que va escriure el nostre pleurat amic.

Com bon treballador, era corresponent de diferents periòdics de Catalunya i de fora, i col·laborava en diverses revistes catòliques i en l'«Almanac de les Conferències de Sant Vicenç de Paul», a les quals pertanyia.

Perquè, En Buxareu era un cristià fervorós i pràctic, d'aquells que ho són tots d'una peça. Ell no deixava un so d'oir missa, ni mancava cap vespra a algun temple barceloní, a practicar-hi es seves devocions. La lluita de la vida va fer-hi

deixar la carrera sacerdotal, més, dintre l'estat segle, bé pot considerar-se com un model de cristians.

Fa poc temps que va haver de sofrir una operació i va voler anar a l'Hospital. L'operació fou de les més doloroses que es practiquen, i el nostre company va haver de passar al llit sense canviar de posició més de tres mesos. Mai se li va oir una exclamació. De tant en tant, solament, besava, tot dient una jaculatoria. Un petit escut del Sacrat Cor de Jesús, que portava clavats a la solapa de la camisa. Tots els que el voltaven restaven edificats.

a seva modestia era comparable només al seu talent. Per aquestes poques ratlles que escrivim sobre la seva personalitat, es pot veure el que valia i l'extraordinari de la seva producció.

ai, rares vegades havia signat un treball! Trista missió la del periodista que passa treballant tota la seva vida, sense que ningú es doni compte de la seva valua ni de la tasca que realitza!

Abans de tancar aquestes ratlles, hem de recordar la contribució d'En Buxareu a l'obra del Teatre Liric Català. En la Sala arc va estrenar-hi algunes obres, que assoliren un extraordinari èxit. Així mateix havia estrenat algunes produccions en teatres de societats catòliques.

En Buxareu va ésser un dels trenta socis fundadors de l'Associació de la Premsa Diària, havent figurat durant molts anys en la seva Junta Directiva, i exercint ordinàriament el càrrec de censor. Darrerament, en ésser reelegit, com de costum, va dimitir el càrrec, degut al seu estat de salut delicadíssim.

Dins d'aquella Junta va tenir iniciatives molt lloables, entre elles la del Concurs de gèlies d'ocells, que va constituir un veritable èxit.

A. C. S.

Dels atropells de Badalona

El mort en l'assalt que els elements ministerials de Badalona donaren a una masia de la Riera de Folch amb motiu del desenrò d'ahir era empleat de l'Ajuntament de Badalona i es deia Salvador Oliver i Rodríguez.

El ferit, el ciutadà En Pau Giró i Masoler, de 59 anys, casat, ha estat portat a la clínica Corachan, havent-se-li posat guardies de vista.

Segons notícies del Jutjat, el ferit declarà que es trobava al primer pis de la masia prenent cafè amb alguns amics quan senti passos a baix. Sortí a veure què hi havia i veié alguns funcionaris municipals d'uniforme i diversos subjectes. Els preguntà què volien i fou agredit a trets. Se senti ferit a la cara, i amb els amics seus fugí per darrera la casa, anant a curar-se al domicili de la seva mare, pròxim al lloc del succés. Se sentiren bastants trets.

Fet un registre per part de l'autoritat, es diu que trobaren: dues escopetes de dos canons, l'una marca Lafoucheux i l'altra Central, estant una carregada i l'altra descarregada; una canana amb setze cartutxos, un revòlver Colt, 38 capsulines sota una estora i entre mig d'un matalàs 280 pessetes. Una de les escopetes — que eren del fill de l'amo de la casa, per les quals té la llicència corresponent — presentava taques de sang.

El mort Oliveres fou trobat darrera d'una porta empunyant una Star. L'arma tenia diverses capsulines disparades de poc i una bala estava encasquetada.

Estant detinguts els municipals Joan Pérez i Jaume Martí i els paisans Josep Queralt, Avel·lí Hernández, Salvador Liñan i Agapit Xicola.

Curiositats mundials

UN INDULTAT

El rei d'Itàlia ha indultat un tal Sisillini, que estava condemnat a presó per tota la vida, i que ha passat 44 anys tancat i purgant el seu delict.

Sembia que, quan va sortir fora del penal, no sabia que fer. Talment, tothom hauria dit que la llibertat li feia nosa.

Sisillini deu ésser un home de gran resistència quan no s'ha mort en veure la diferència del món, tal com el va deixar i tal com el troba després de 44 anys.

ELS NASSOS LLARGS

Un professor americà, després de pacients estudis, ha trobat que el nas d'un home està en proporció directa de la seva valua intel·lectual. A més talent, nas més llarg.

De Madrid estant

Compromís incomplert

A son temps comentarem el triomf obtingut pels elements socialistes en les eleccions legislatives. Els vots que obtingueren els considerarem com vots en contra del Govern. Pel demés, aquesta mateixa apreciació els fou donada, en cert sentit, per tots els estaments polítics. D'una manera inequívoca i clara l'opinió pública vingué a fer dels socialistes una força d'oposició en tot el que es refereix a l'aventura del Marroc, tant en el plet específic de les responsabilitats com en l'afer genèric de la campanya.

Vist que el partit socialista era l'únic que clarament preconitzava l'abandó del Marroc i la màxima exigència de responsabilitats — dos corrents ben palesos en el pensament col·lectiu —, l'opinió s'hi repenjà i el féu dipositori, representant i banderer d'aquesta aspiració popular. La victòria electoral del socialisme — que sorprengué al mateix socialisme — o tenia aquesta significació o no en tenia cap.

Orfe o endarrerit de contingut ideològic, amb pocs partidaris fervents que el comparteixen, votat per homes positivament allunyats de les seves doctrines, el socialisme espanyol s'incorporà aleshores de fet un programa concret, taxatiu i determinat. Amb un instint que no sol tenir en masses ocasions, el cos electoral, l'opinió viva de Madrid, prengué fermança, mitjançant el triomf dels candidats socialistes, que seria respectat, defensat i, si el cas arribava, imposat, llur criteri pacifista i justicier.

En conseqüència, d'aquella victòria ençà els homes del socialisme espanyol contraguieren un compromís, tenen una obligació, un programa concret, a part llur ideologia política, als quals vénen obligats per virtut del resultat de les darreres eleccions legislatives.

Han complert aquest compromís? Han servit aquesta obligació? Han desenrotllat aquest programa?

Objectivament, tal com mirem nosaltres aquestes qüestions, com a espectadors al marge, bé podem afirmar que no amb tota rotunditat.

Ben eloqüents són els fets esdevinguts i ben pública l'actuació política del socialisme espanyol en relació a ells.

Quatre declaracions d'En Prieto — socialista encara? — i la participació de la minoria a la comissió dels vint-i-un no poden ésser preses seriosament com una campanya en ço que es refereix al Marroc. Què ha fet el partit socialista davant els darrers desgabells? Què, en front el terrible desnivell econòmic que produeix la campanya del Marroc? Quina ha estat la seva actitud, la seva protesta, la seva tasca oposicionista efectiva i eficaç en els darrers dies, quan altra vegada la fantasma Fatalitat embrollava la troça? Què han fet els socialistes per a correspondre al manament imperatiu del cos electoral? Com han correspost a aquell dipòsit de confiança que els féu l'opinió pública?

No és el més greu — amb ésser-ho molt — que no hagi fet res, sinó que es veu que no sap què ha de fer, que no farà pas res.

No pot pas el socialisme excusar-se, en aquest cas concret, amb l'isolament i la soledat. El plebiscit popular havia de donar-li consciència que existia difús i profús un corrent d'opinió que l'enrobustia, i girant els ulls cap a l'estructuració política, vers el camp limitat de la política en funció, s'hauria adonat que almenys els tres nacionalismes peninsulars compartien en llurs idearis, aquella posició doctrinària i pràctica que ell mateix era obligat a defensar.

Una qüestió curiosa i força interessant ens surt al pas en aquest punt. El socialisme espanyol no se n'ha adonat d'aquesta coincidència o se n'ha adonat massa? Perquè potser tot adonant-se'n ha tingut la migrada tàctica de desentendre-se'n pel seu odi estret al nacionalisme, per bé que aquest sigui abandonista. Això entra de ple en els costums polítics espanyols. Samsó fóra aquí un gran cap de partit. (Recordem que, quan la seva gran facècia, Samsó era orb.)

Sigui com sigui, el cert és que el partit socialista espanyol no ha complert el seu compromís.

L'opinió pública se'n surt desencantada i desesperançada. Aquesta falla del que es creia darrer recurs i últim baluard pot dur la gent, el cos electoral, l'opinió, al definitiu desengany amb la seva inevitable seqüència de defallor i de renunciament.

Aleshores, sense que ni tan sols existeixi, com ara, una ombra fefaent de resolució col·lectiva. Quin escrúpol, quina por, quines consideracions podran aturar l'obra dels governs i la pruija de les esbojarrades aventures?

Si no es dona aquest cas i en la seva desesperació i en la seva ira el poble es troba sol i emprèn altres viaranyes, també pot arribar, sense direcció ni guia, a perillosíssimes resultàncies.

En qualsevol dels dos casos, el socialisme espanyol hi tindrà una responsabilitat evident.

RAFAEL MARQUINA

24-VIII-23.

I esmenta, en prova, homes tan coneguts com Descartes, Luter, La Fontaine, Liszt, Van Dyck, Lamartine, Tasso, Goethe, Copèrnic, etc. Però hi ha casos que ho desmenten, com el de Miguel Àngel, de nas

pla i talent colosal, i el de Ferran VII d'Espanya, que tenia un gran nas, però en quant a talent... Segons la teoria del savant americà, l'home de més talent d'Espanya seria el senyor Sánchez de Toca.

LA PRIMERA NOTICIA

La primera notícia referent a l'acció ens fou comunicada anit passada, rebent-la el nostre company, senyor Pagès i Ueda, el qual va traslladar-se immediatament al Clínic, on, estat fins a primeres hores del matí.

A les deu de la nit, segons un «parle» de la guàrdia urbana, una parella de Someten va trobar un home mort al pont del Dragó. Avisat el jutge de guàrdia, va compareixer al lloc del succés i va disposar el trasllat del cadàver a l'Hospital.

Per la documentació que va trobar a la butxaca, era En Pere Buxareu de Soria, redactor de LA VEU DE CATALUNYA.

COM VA OCORRER EL SUCCES

El nostre company va sortir de la seva per a anar a donar un passeig pels afores de la ciutat. Tots els dies festius sortia al camp, tornant a Barcelona entrant la nit. Anit, segons les conjectures que han fet, tornava quan ja era fosc, i a passar pel pont esmentat, un desafortunament o un petit sust va fer que caigués al fons, on va quedar mort.

Com a especial coincidència, començem que fa pocs setmanes, ell mateix, en ressenyar una desgràcia acompanyada en el mateix pont, deia als companys:

«Jo no sé perquè hi passen, amb perill que ofereix.

Ell, anit passada, devia comptar amb la seva agilitat, o amb el costum que tenia, com a bon excursionista, de passar per llocs de perill, sense preveure que podia ésser un dels molts que han pagat amb la vida el fet de passar per aquell pont.

ALS CENTRES OFICIALS

La notícia als centres oficials — en els quals havia fet informació — ha anat, tant entre autoritats com entre els reporters, un veritable sentiment. En Boixareu no tenia enemics, així s'explica que el sentiment produït per la seva mort hagi estat general.

Actualment, tenia al seu càrrec la informació al Govern civil. El senyor Portela, en conèixer la nova, va donar el condol a un company nostre, fent un raió d'elogi del difunt.

QUESTIONS PER A L'ENTERRAMENT

Ens cal agrair les facilitats que ens ha donat en tots els centres, per

LES TERRES CATALANES

SABADELL

L'EXPOSICIO DE L'ACADEMIA DE BELLES ARTS

Joan Vila i Cinca
No gosariem, nosaltres, d'anàlitzar la seva obra. El senyor Vila i Cinca ha dirigit la joventut d'aquests que ara, o bé ja són realitats ben definides o bellíssimes esperances. No es pot parlar de pintura sabadellenca sense esmentar o recordar el seu nom a cada pas. Fill d'una època, ha sabut fer concessions a la nova època renovelladora amb un ample gest comprensiu. Virtut aquesta que no posseïx pas tothom, i menys quan un ja s'ha construït la comoditat d'un cercle de prejudicis amb l'espectre immòbil d'aquella flama i amb l'eixut fantasma polsós d'aquella idea nova, que li havien armat, temps era temps, el braç juvenil per a la lluita.

Siguem dogmàtics en la joventut, ja tindrem temps, després, de fer concessions. Més val això que no pas ésser dogmàtic tota la vida. I una joventut que fes massa concessions, hauria de respondre més tard del pecat de feblesa.

Joan Vila i Cinca, en la seva plena maduresa, ha sabut comprendre. Nosaltres hem de saber-lo admirar i respectar. Les seves obres en aquesta exposició de l'Acadèmia de Belles Arts tenen una eloqüència tota significativa. I ell, des del seu lloc, pot llançar una mirada al seu voltant amb la seguretat que tots els altres tenen el deure de donar-li, amb un o altre estil, el tractament de mestre.

En Joan Vila i Cinca ja fa anys que va fer les primeres concessions. I això vol dir que fa anys que va començar a comprendre. Les concessions sempre es fan amb una mica, mica de dolor, i amb una mica, mica de recança, els dogmes que ahir construïeu, sòlids, pensàveu, com marbres tallats i brillants, amb tota la fe, amb tota la sinceritat, amò tot l'entusiasme xanbotant de la joventut, i en el moment heroic temeu de sentir la seva veu imperativa, i temeu d'ésser infidels a la vostra vida i a les conviccions de la vostra vida i a l'escamot d'energies que heu anat sepultant sota lloses pesants al marge i a tot el llarg de la ruta.

Pintor comprensiu sobretot, en Joan Vila i Cinca ha fet el seu mestratge amb amor, amb tolerància i amb indulgència. Ben mereixedor és de l'homenatge cordial de tots els sabadellenes de bona voluntat.

WHITE

Costes de Garraf

VILANOVA I GELTRÚ. — Continua la manca d'aigua potable per al servei públic i particular sense saber a què és degut, però ocasionant les conseqüents dificultats i molesties al veïnat que ha de fer llargues cues a les fonts públiques per a obtenir tan indispensable element.

Seria irrisori ço que està passant si no fos indignar de debò, car mentre les companyies restringeixen cada dia més el subministre, llurs empleats diuen i repeteixen que d'aigua n'hi ha de sobres i... qui vulgui esbrinar el per què passa això, que es trenqui el cap buscant la solució. Per altra part, el bàndol ordena i mana de regar els carrers dues vegades al dia, i amb aigua neta, quan la gent té prou mals de cap per anar nets de roba i obtenir l'aigua més preciosa per a beure i condimentar els àpats.

Co ha fet que sorgissin algunes iniciatives particulars que són molt d'agrair, facilitant-se entre veïns l'aigua de cisternes i pous, la qual és provada com a potable. Cal esmentar el gran servei que es proporciona a la barriada de Cap de Creu per iniciativa de don Manuel Marqués, qui ha fet canalitzar l'aigua d'un pou (anàlitzada i certificada com a potable) que neix dintre la fàbrica de la seva propietat (dita de Sant Joan), i la subministra abundant i gratuïtament als veïns de l'esmentada barriada. Els veïns de les Rambles esperen com un do del Cel que passi l'aigua pels recs de l'arbrat per a poder regar una mica davant de llurs domicilis i evitar una mica la polseguera que

els envaeix, degut al continu tràfic dels vehicles.

Ahans es deia que als veïns pobres tenien aigua de la nostra i feia molt enuig tal procedir, però ara ens assabentem que tampoc en tenen, i, per tant, encara fa més estrany que aquí tinguem la mateixa. Males llengües diuen que és per la gran demandada de gel, però això podria comprendre's en una de les companyies, però l'altra no en produeix.

Per altra part, amb tant de temps que no ha plogut, la nostra vila, abans tan rica d'aigües, ara sembla aquell poble empobregit, que tan gràficament descriu En Rusiñol.

— Les ballades de sardanes que cada dissabte a la vetlla es donen davant del Centre Català, es veuen extraordinàriament concorregudes i dansades amb incansable entusiasme pel gran nombre d'ardits balladors que, afortunadament, ja n'hi ha molts per aquí. També cada dijous, i davant de la Societat Unió Vilanova, entre els ballables que toca l'orquestra, s'executen algunes sardanes que són també ballades pels amants de la més bella dansa.

— Actualment s'estan recollint signatures per iniciativa del Buldró «Fortitud» per a demanar a l'Ajuntament el canvi de l'actual denominació de la «Plaça de la Constitució» pel de «Plaça de Catalunya». No cal dir com aplaudim, sense reserves, tan lloable idea, secundant la iniciativa que proposa el benemerit president de la Diputació de Barcelona, En Joan Valles i Pujals, i que sigui ben prompte un èxit esplendent.

— Amb motiu de la festa major de la veïna vila de Sitges han estat en gran nombre els vilanovins que s'han traslladat per a fruitar les nombroses i escollides festes típiques que es celebren.

— La premsa d'aquesta vila reproduïx els gravats dels cinc segells que han adoptat els pomells de joventut de la Federació Pomellista dibuixats per artistes vilanovins, alguns de molt bon gust i apropiada alegoria.

Ens assabentem que ha assolit un èxit falaguer el concurs de segells, amb bonics premis, anunciat pel Pomell de Joventut «Castell de la Geltrú», car s'han rebut una vintena de dibuixos que el Jurat competent examinarà i oportunament publicarà son veredict.

— La distingida esposa del nostre bon amic En Miquel Tomas, ha entrat en període de franca convalescència, la qual cosa celebrem infinitament.

— Per al distingit jove president de la Joventut Nacionalista Almogàvers, En Lluís Esteve, ha estat demanada la mà de la formosa damisella pomellista Na Teresa Salichs. La nostra completa enhorabona.

— El moviment de l'estalvi a la nostra vila, durant el mes de juliol, ha estat com segueix: Caixa de Pensions: imposicions, 128.354'90 pessetes; reintegres, 75.019'97 pessetes; llibretes noves, 26. — Caixa d'estalvis imposicions, 32.094'00 pessetes; reintegres, 25.590'55 pessetes; llibretes noves, 11.

— Al Centre Apolo s'ha celebrat un concert selecte, organitzat per la colònia estiuenca, prenent-hi part el notable tenor català N'Emili Vendrell, qui obtingué molts aplaudiments, per la seva meravellosa tasca artística, satisfent a bastament les més exigents esperances.

— En la darrera sessió municipal es tiraren, com acostumem a dir, els plats pel cap, els de la coalició republicano-monàrquica per proveir una plaça d'auxiliar de secretaria. Es canviaren mutus parlaments entre els caps d'una minoria i altra, i es van dir moltes coses importantíssimes a retenir en la memòria pel que atany als afers locals; perquè ara resulta que tot allò del patriotisme, administració, l'amor a la vila, els deures del partit, els sacrificis, etc., etc., ha estat només l'escambell per a tenir el batlle que patim i aquest poder-se venjar d'un alt empleat que hi havia l'Ajuntament i ja ha pogut aconseguir foragitar-lo a fastics; assabentant-nos també de pactes i conxorxes entre dinasties (U. M. N.) i republicans per al repartiment amical de les prebendes que guarda la «Pubilla».

— Ens assabentem que prossegueix

GIRONA

Manifest del partit republicà federal nacionalista de les comarques gironines. Es declaren adeptes d'En Pi i Margall i accentuen el catalanisme.

S'ha publicat el manifest que el Directori del partit republicà federal nacionalista de les comarques gironines endreça a l'opinió.

El manifest resulta un document importantíssim que palesa l'avang de la catalanitat.

En síntesi diu el següent:

Es declara fonamentalment adeptes de les doctrines d'En Pi i Margall, adeptes, però, a les modalitats dels nostres temps. Es declaren enemics irreconciliables de les intervencions armades al Nord de l'Àfrica, i faran propaganda per a la rescisió dels tractats.

En la qüestió social admetran totes les iniciatives que tendeixen a resoldre-la sense efusió de sang.

En la qüestió catalana no miraran amb hostilitat ni rezel, sinó amb atenció l'actual renaixement del nacionalisme radical, ja previst per En Pi i Margall en sos darrers dies.

Voten la implantació total i simultània de l'Estatut de l'autonomia de Catalunya, aprovat per l'Assemblea de la Mancomunitat i representants parlamentaris de la nostra terra.

S'oposaran a tota concessió parcial i fragmentària que faci l'Estat centralista.

Mantenen les reserves d'ordre doctrinal que a l'aprovació de l'Estatut feu el representant de les esquerres.

No col·laboraran amb els governs de la monarquia espanyola.

No apoiaran cap règim republicà que no reconegui els drets de Catalunya a regir-se per si mateixa.

Contribuiran a la cultura catalana i al seu refloreixement.

Es captindran de la cultura universal.

Signen el document Salvador Albert, diputat a Cortes; Isidre Riu, Ramon Noguera i Comet, Albert de Quintana, Miquel Santaló, Josep Irla, diputats de la Mancomunitat; Josep Puig Pujades, president del Comitè del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana de l'Alt Empordà, i Josep Fàbrega, president del Comitè del Baix Empordà, i Llorens Busquets, president del Centre d'Unió Republicana de Girona.

Urgell

ALSINA D'ALENYA. — Caritat exemplar. — L'acabat i honrat comerciant i propietari de Solsona, N'Isidre Guitart i Sort (a) «Gaita Negra», el dia 15 d'agost feu donació d'un formós i artístic cicer i d'una safata per la comunitat d'argent, i els dos daurats; d'un ric missal i d'altres peces de roba blanca, tot pel culte diví de l'església de Sant Bernabé d'Alsiña, poble natal del caritatiu donador.

El senyor Guitart va rebre dels veïns del poble afectuoses felicitacions.

El mateix dia se celebrà a la mateixa església un solemne Ofici i comunitat general implorant gràcies i benediccions del Cel per la família Guitart. A l'esmentat acte hi va assistir el senyor Guitart, acompanyat del seu fill primogènit En Joan, de la seva filla política Na Emilia Boix de Guitart, i els fills dels joves esposos Isidre, Rosend i Josep, que han passat una temporada a la finca i casa pairal dita «Gaita negra».

El mateix dia la família Guitart va donar un suculent dinar a la seva casa pairal, i al següent feu una excursió a la muntanya de Guardiet, obsequiant amb abundant confort els parents i nombrosos amics (34 co-

xen amb gran activitat i prometedors del més esclatant èxit els treballs pertinents per a la celebració de la diada d'afirmació nacionalista que s'ha de celebrar a la veïna vila de Vinyet el dia 9 del vinent setembre, consistent la tal diada en escollides funcions religioses dedicades a la Verge del Vinyet, sardanes, àpat de germanor i un grandíssim miting a l'aire lliure, en ja deguda preparació de tot el qual, estan treballant de fiam els entusiastes nacionalistes de Sitges, «La Falç», de Barcelona, i els Almogàvers vilanovins.

mensals), que assistiren als dits actes.

Serviren als invitats els joves i simpàtics esposos Joan i Emilia Boix de Guitart, amb aquella delicadesa i amabilitat que els caracteritza.

En destapar-se el xampany es va brindar per la salut i prosperitat de la família Guitart.

El poble d'Alsiña guardarà perpètua memòria de la generositat i desprendiment de la família Guitart.

La Comissió d'Educació General

SALAS

La comissió d'Educació General de la Mancomunitat de Catalunya ha donat en el local del cafè del Saló, ple de gent, a les nou del vespre, dues conferències educatives populars, amb projeccions. Els conferenciant foren presentats pel senyor alcalde. Acabat foren repartits molts opuscles.

POBLA DE SEGUR

A les quatre de la tarda, foren donades altres dues conferències educatives, il·lustrades amb projeccions, com les anteriors, en el local del Cine, molt concorregut. Hi havia representants de les autoritats locals, amb el senyor alcalde, senyor metge i altres. També foren repartides fulletes.

SORT

El mateix dia, a les nou del vespre, eren celebrades, per la comissió d'Educació General, dues conferències d'«Higiene física i moral i de formació cívica», a la casa de la vila de Sort, també amb projeccions. Hi acudí, així mateix, molta concurrència, fent la presentació el senyor batlle.

ESTERRI D'ANEU

El diumenge, la mateixa comissió s'arribava a Esterrí d'Aneu, on foren donades dues conferències educatives, en el saló de sessions de la casa de la vila. L'acte tenia lloc a les dues de la tarda, anant-hi molta gent, malgrat de l'hora un xic calurosa, i en lloc tancat, que encara ho hauria d'ésser més per poder-se tirar les projeccions. També el senyor alcalde feu la presentació.

GERRI DE LA SAL

Accedint als precs d'alguns bons veïns, els delegats de la comissió s'arribaren, el dia següent, a Gerri de la Sal, que no figurava en el circuit. Foren donades les conferències en el local del «magatzem», amb les corresponents projeccions i escampadissa de fulletes. El secretari, en representació de l'alcalde, obria l'acte.

En tots aquests actes, del servei de conferències populars, que organitza la comissió d'Educació General, en les poblacions esmentades, les autoritats populars secundaren zelosament, així com senyors mestres, metges i altres persones de representació, com el gerent de la companyia d'energia elèctrica d'Esterrí, i amos d'establiments públics on eren celebrats els actes. Hem pogut constatar, també, que en les conferències assistien bon nombre de mestresses de sa casa. Els pobles demanen que s'hi torni aviat, és una tasca molt profitosa.

Plana de Vich

VICH. — Els dissidents de La Barretina han acordat llogar el nou edifici-teatre que s'està bastint al carrer de Verdader per a instal·lar-hi una nova societat que es dirà «Casal Vigatà». La Barretina n'haurà rebut una ferida tan forta que no la resistirà.

Tindrem, doncs, a Vich, Casal Vigatà, Comercial Vicens, Catalunya Vella i Casino Vicens. No es podrien fusionar tantes societats i formar-ne una sola amb local propi? Si només fos per la qüestió de nom ens sembla que la cosa tindrà fàcil arranament, ja que podria convenir-se en utilitzar el que hi ha de comú amb elles, les inicials, encara que molts, maliciósament llegirien «Seva» i ho atribuirien als catalanistes, que tenen fama de ficar-se per tot arreu.

— Ha mort el rector del Carme, el reverend mossèn Joan Costa, compa-

TERRASSA

Foc

Un violent incendi ha destruït complet el taller de serrar fusta que els senyors Picas i Salles, tenien muntat al carrer de Montserrat, número 39.

Des de bell començament l'incendi prengué tals proporcions, que posà en perill les cases veïnes, de les quals se'n van treure els mobles.

Als esforços realitzats pels bombers per a localitzar el foc, s'hi ajuntaren els dels veïns i els de les forces de la guàrdia civil i municipal.

No hi hagué desgràcies, havent-se lamentat solament les pèrdues materials, les quals pugen a unes set-centes pessetes.

El taller i maquinària estava assegurat.

Accident

A l'encreuament de la línia de Nord i de la carretera de Matadepera, en terme de Sabadell, una màquina descendent, atrapà el carro número 4, de la matrícula de Matadepera, guiat pel carreter Moliner, matant dues cavalleries i sofrint el vehicle importants desperfectes.

El carreter sortí il·lès de l'atropellament i els animals eren propietat d'En Simó, de Matadepera.

Segons manifestacions del guardabarrera, el pas estava lliure.

Han mort...

A Castellbisbal, d'on era veí i hisendat, ha mort En Pere Rabella Reguant.

Fou home de talent, activitat i perit recte i just, qualitats que li havien meregut el respecte i estima dels seus conveïns.

D'un temps ençà militava en les nostres rengleres, havent-hi aportat una col·laboració plena d'entusiasme. Descansi en pau.

— Després de llarga i penosa malaltia, soferta amb cristiana resignació, morí a Castellvell, En Florenç Vila, mestre director de l'«Oficina Formiga», de Castellvell i Vil·lar.

La mort d'En Florenç Vila, està vinguda el dia de la Mare de Déu d'agost, ha omplert d'amargor i de consol no sols als seus veïns i conveïns, sinó també a bona part de terrassencs, ja que a Terrassa hi havia bones amistats i profundes conveïncies.

Al Cel sia.

— Hem també de doldre'ns de la mort d'En Magí Tobella, molt conegut a aquesta ciutat i ferm nacionalista.

Déu, Nostre Senyor, el tingui a Glòria.

Prometatge

Ha estat demanada la mà de la gentil senyoreta Na Assumpció Abelló, per el jove En Baldomer Torrens, de Calella.

Felicitats.

Malalts

A Can Palet, d'Ullastrell, continua malalt d'alguna gravetat, N'Antoni Alegre, fill del compatriota nostre En Francesc.

En la dita propietat continuen malalts, encara que un xic millorats, els fills d'En Narcís Frelxa.

A tots, una bona millora.

— Després de passar gairebé tota la temporada d'estiu fora de la nostra ciutat per a fer salut, ha tornat reverend P. Salvador Maró, rector de les Escoles Pies.

— Per a restablir-se de la malaltia que acaba de sofrir, ha marxat cap a Olot, on passarà una temporada el nostre senyor Prior.

trici nostre, que havia estat arxiprò de Moyà, on, igual que a la parròquia del Carme de Vich, hi ha deixat molts records.

— S'ha inaugurat el telèfon a Cantongrós i diuen si molt aviat anirà a Rupit. El telefonema de remerciament que es dirigí al president de la Mancomunitat diu així:

«Poble i estiejants de Cantongrós amb motiu de la inauguració del telèfon es complauen a felicitar i regalar-lo per l'acompliment d'aquest servei, i a reconèixer, a més, al Govern de la vostra dignitat, la plena capacitat per regir amb la major eficàcia la Na Catalana.»

— En el mercat de dissabte passat els ous es feren a 4 pessetes la zena.

Pagina Musical de LA VEU

27 d'agost
de 1923
80

Volves musicals

Francesc Tàrraga

En Tàrraga era el músic més mitjà que he conegut en la meua vida. Caràcter infantil, cor obert, bondat, ingenuïtat, modèstia, rai llana gairebé inconscient, semblava haver nascut per a tocar la guitarra per ell i per a tots els altres. Per un reduït nombre d'amics, perquè he de fer constar que En Tàrraga mai tocà en públic quan es trobava entre quatre friends que l'escollíem mutis, bocanades, durant hores i més hores. La mala cosa equival a dir que el públic no pogué apreciar-lo en tot son just valor, que era immens.

En Tàrraga estava destinat a ésser proclamat mundialment «el rei de la guitarra» com En Sarasate ho fou el violí, i En Casals ho ha estat el violoncel.

Per què no va ésser-ho? Pel que cabia de dir: perquè no importàvem els aplaudiments del gran públic i la fama que pogués alcançar-ne — i molt menys el profit que hagués de reportar-ne, pot dir-se que no eixí mai de casa, a penes va moure's d'aquí.

Com que els concerts que donava eren raríssims i la seva posició era més que modesta, li calia donar lliçons per a atendre les seves necessitats materials, però, com les donava, de mal... La major part de les veugades feia campanya, no per persua, sinó perquè tocant la guitarra per ell i per alguns amics, li passava l'hora sense fixar-s'hi. I, no obstant, els seus deixebles no se n'ofenien i que venen generosament compensats el que En Tàrraga anava a donar-los lliçó, perquè, sense adonar-se'n, tocava la guitarra del deixeble i es passava l'hora tocant, regalant-li, per dir-ho així, un selecte concert.

Perquè sentir tocar a En Tàrraga era una felicitat suprema. Deixant de banda que era un compositor tan inspirat com correcte, la seva manera de tocar, d'interpretar les composicions dels altres autors, era meravellosa.

Recordo haver escrit en altre ocasió que el dia que l'Albéniz va sentir-li executar la seva famosa «Sereña», arranjada per a guitarra pel propi Tàrraga, va sentir-se tan emocionat, tan corprès, que no pogué menys d'exclamar:

«Això és el que jo havia concebut! Però no tocar mai més aquesta peça al piano, perquè em faria fàstic a mi mateix!»

Com a demostració del casolà que era En Tàrraga i del poc en què tenia la glòria i els diners, aquí van aquest parell d'anècdotes.

Per allà els anys de 1890 a 90, En Tàrraga s'havia conquerit una fama mundial com a director d'orquestra; els millors teatres d'Europa i d'Amèrica se'l disputaven i els sobirans de tots els països l'honoraven amb distincions i presents valuósissims. Hi hagué un moment en el qual fou el rei minuat de la Cort de San Petersburg, i la pròpia família del Tzar el distingia amb la seva amistat, la qual cosa vol dir que tota la noblesa moscovita tenia a l'honor comptar amb l'amistat d'En Tàrraga.

Aquest — amic i fervent admirador d'En Tàrraga — dolent-se de què el seu gran talent, lluny de reportar-li la glòria i el profit a què era ben mereixedor, vegetés aquí entre nosaltres, gairebé pot dir-se, poc i mal conegut, exposà la conveniència, l'obligació que tenia d'obrir les ales i fer-se sentir a l'estranger augurant-li una carrera triomfal.

«Deixaho per mi — va dir-li. — Tu no hauràs de fer res més, sinó, el dia que t'avis, agafar la guitarra, pujar al tren i deixar-te portar on jo et digui.»

I aprofitant-se de l'autoritat i prestigi de què, com he dit, gaudia entre la Cort i l'alta aristocràcia de San Petersburg, començà a parlar d'En Tàrraga, a bombardejar En Tàrraga, a parlar d'un guitarrista incomparable, d'un astre de primera magnitud... I tant bé treballà l'assumpció, que no tingué a desfermar el major interès per sentir a En Tàrraga i en trobar-te, acompanyat i públic. En Tàrraga, fent de satisfacció com qui ha dut a terme una gran empresa, li va escriure:

«Ja pots venir; tot està a punt. Se l'espera amb els braços oberts.»

En Tàrraga donà voltes a la carta, se la ficà a la butxaca... i es posà a tocar la guitarra per ell i pels altres.

Quant a En Goula, encara està esperant la resposta a l'altre món i Petersburg s'ha convertit en Petrograd sense haver tingut el goig de sentir En Tàrraga ni veure-li la cara.

Una cosa semblant, per no dir idèntica, li ocorregué pocs anys més tard.

Aprofitant l'anada d'En Tàrraga a Saragossa, on donà un concert, uns quants amics i grans admiradors seus residents a Barbastro, passaren que aquella era bona ocasió perquè els seus conculatans poguessin sentir i aplaudir a En Tàrraga. A l'efecte, i igualment del que havia fet En Goula a San Petersburg, crearen ambient a favor del gran virtuós, trobaren empresari, teatre, públic, totes les localitats quedaren despatxades, i, posats d'acord amb En Tàrraga, s'anuncià el seu concert per al dia de Nadal.

En tot Barbastro no es parlava d'altre cosa; l'entusiasme despertat i l'expectació eren extraordinaris. Arribat el dia assenyalat, gran nombre d'amics i curiosos acudí a l'estació a l'hora de l'arribada del tren, per a fer a l'il·lustre artista una rebuda digna d'ell.

Però En Tàrraga, pel camí, es recordà de què l'endemà era Nadal, de què en semblant diada és costum menjar el gall en família, que tenia un baix muller i filllet... Li entrà un enyorament irresistible; i quan el públic, ansios de saludar-lo, En Tàrraga s'arrupí en un racó de vagó i responí als que de compartiment en compartiment anaven a buscar-lo, «men vaig a menjar el gall en família», passà de llarg en direcció a Barcelona, deixant amb un pam de nas als que amb tanta il·lusió l'esperaven.

Conegut el caràcter aragonès, no cal dir l'ovació preparada en què va convertir-se.

«Que no provi de passar-hi mai per B... — em deia un dels organitzadors burlats, perquè foren capaçs de matar-lo!»

En canvi, amb quina puntualitat compareixia a casa meua tots els dimencres, després de sopar, «per donar-se el gust de sentir-se» — així es aot dir — rodejat d'un públic compost de nosaltres i alguns jancs escolits, com En Roca i Roca, En Soler i Rovira (el gran escenògraf), En Lluís Pellicer (el mestre dibuixant) l'Armet (el pintor dels paisatges riallers, exuberants de llum i de flors), el doctor Güdel (l'il·lustre cirurgia ensems que notable guitarrista), En Casals (el gravador) i En Granados, el més jove de la colla...

En aquests concerts íntims era on havia de sentir-se En Tàrraga per a admirar-lo en tot el que valia. Pallid, amb sa barba de frare caputxí, perdut, com moris, els ulls darrera les ulleres, un petit somris que semblava tenir quelcom de dolorós vagant sota el seu bigotí, el cos aferrat a la guitarra com fent part d'ella, i aquells dits blancs, fins, gairebé esquelètics corrent vertiginosament per les cordes, timent com aranyes que flossin... que flossin, si, en lloc de tènues fils de plata, els sons més delicats, les harmonies més exquisides...

I les hores passaven, passaven sense que nosaltres ens en adonéssim, i molt menys ell mateix, que, com més toçava, més se sobrepujava... Quin goig més inefable! Quin encís més corprendor!... Un petit detall mostrava ben clarament la força d'aquell encís. La meua avia, malgrat tenir prop de vuitanta anys, lluny de preguntar mai quina hora era, no s'acixecava fins que veia que En Tàrraga tancava la guitarra en son estoig, i llavors — malgrat i que algun cop ja començava a clarejar el nou dia — es dolia de què el concert s'hagués acabat tan d'hora.

Ah, és que de Tàrraga no n'hi ha hagut més que un... i Déu sap quan en naixerà un altre... si és que neixit!

I heu's aquí explicat perquè el dia que va morir, la premsa anuncià la trista nova amb aquesta simple gatzella:

«Ha mort l'eminent guitarrista Francesc Tàrraga. D. E. P.»

Però va descurar-se d'afegir: «l'artista més refinat i l'ànima més angelical que ha passat per la terra.»

AFEL-LES MESTRES

Carta sobre la Música

Ofrenem amb la present traducció, un dels treballs interessants del gran pianista, compositor, professor i escriptor italià, En Ferruccio Busoni. En Busoni — ho hem ja dit, des de LA VEU, més d'una vegada — és avui un dels pianistes més interessants, més originals. La seva tècnica és personíssima. És també un compositor valuósissim. És un campió de la modernitat... però ben entesa.

En l'article que traduíem i que, adreçat a Fritz Windisch, aparegué en la revista *Melo*, de Berlín, el talentós pianista, compositor i polemista s'expressa, com es veurà, amb ben simpàtica claretat.

Ja he dit alguna vegada que l'Esperit, la Tècnica i la Idea són les qualitats primordials a propòsit de les quals tota obra d'art ha d'ésser judicada. Els crítics modernistes d'avui confonen sovint la tendència i la valor d'una obra; hom menysprea les obres belles del passat per tal d'aplaudir produccions aparentment inèdites. Existeix, no obstant, un art «més enllà del bé i del mal» — un art que, malgrat el temps, continua éssent un gran art, i davant del qual aquests mateixos crítics s'inclinen instintivament: és l'art d'un Bach, d'un Beethoven i — «no ens volens» — d'un Wagner. Però pel que respecta als contemporanis, la crítica fa una distinció rigorosa entre la música de l'hora present i la del passat; i hom alaba la una i critic l'altra. I amb tot, no és certament a causa de la seva novetat que una obra musical ofereix interès. Semblantment, — i això és divertit — no és perquè es present mancada de forma i de bellesa que apareix nova. (1)

El neo-expressionisme posseïx tres receptes: l'harmonia, la histèria i la mímica del temperament. L'harmonia no pot servir-se sinó dels dotze semions dels quals disposem; totes les combinacions possibles han estat assajades i emprades. No queda, com característic, sinó la supressió de les consonàncies i l'ús exclusiu de les dissonàncies no resoltes. L'harmonia, com a mitjà d'expressió, se'n troba empobrida i el procediment uniforme destrueix la personalitat. A mi, en tot cas, les armonies neo-expressionistes em semblen totes iguals, sigui qui sigui el nom de l'autor. Hom troba arreu i sobretot l'octava augmentada i els intervals de quarta.

La «histèria» es serveix de fórmules curtes i incoherents, de sospirs i de breus rampells, de repeticions insistents d'un o de vatts sons, d'episodis extremadament aguts o molt baixos, de silencis sobtats i d'acumulacions de ritmes diferents en un sol i únic compàs: excel·lents mitjans d'expressió, mentre no surtin del marc d'una construcció lògica. Quant a la mímica del temperament, apareix sobretot a l'orquestra, en la qual una polifonia aparent ve encara a augmentar l'agitació. El que em sembla més extraordinari en una obra de tal mena, és que tots els recursos són emprats en començar la producció i en llur grau màxim i això dona per resultat que després ja no queda cap possibilitat per a un accent especial. En general, la negació es avui a l'ordre del dia: hom limita els recursos de l'art en lloc d'enriquir-los.

Existeix una anècdota molt divertida sobre un sàah de Persia, el qual trobant-se a Londres a l'època de les bores i havent-li demanat si era veritat que els seus súbdits fossin adoradors del sol, va respondre: «Si coneixieu el sol, també l'adorarieu.»

Strawinsky em va fer dir una vegada que havia sentit estranyesa en saber que jo admirava els clàssics alemanys. I jo vaig fer-li contestar que el ell, Strawinsky, coneixia els clàssics alemanys, també els admiraria. (Ignores si ve rebre la meua resposta.)

Però perquè l'harmonia (atonalitat pels uns, cacofonia pels altres) ocupa un lloc tant important i decisiu? Perquè se n'ha fet un sistema que permet de prescindir a la vegada de l'experiència, de la imaginació i de la sensibilitat; un sistema mitjançant el qual qualsevol té el dret i la possibilitat d'escriure seguint la seva fantasia.

Una harmonia veritablement nova

no pot ésser sinó el resultat d'una polifonia indefinida, conreada, de la qual esdevindria la conseqüència natural.

Aquesta manera d'escriure, que exigeix, es veritat, una escola severa i una gran trassa melòdica, no ens allunya pas de l'ús de les fórmules harmòniques tradicionals: allà, per exemple, on les ausdites fórmules podrien crear un efecte de contrast, l'esmentada escriptura no ens allunyaria tampoc de la simplicitat dels mitjans per a expressar un pensament senzill. Hi ha, em sembla, una diferència en el fet de musicar un senzill «bon dia» o una salutació irònica o malèvola. No és raonable de subretallar un senzill «bon dia» amb una harmonia complicada... Hom podria objectar — jo m'he fet també l'observació — que sonoritats avui sorprenents podran semblar, més tard, absolutament naturals.

Malheauradament, això admes, qualsevol possibilitat de matió i de gradació desapareix.

També sé que el meu llibret «Assaig d'una nova estètica musical» ha estat i és encara motiu de falses interpretacions. No em retracto ni d'una sola ràfida, però formulo la meua protesta enfront de certes interpretacions del meu pensament. En parlar de la llibertat de formes, no volia jo fer l'elogi de les obres informes; la unitat tonal no ha pogut mai compararse, crec jo, amb un zic-zac desordenat d'armonies sense direcció; en reivindicar en fi els drets de la individualitat, no em referia a les tontes elucubracions d'un ignorant qualsevol. Quan un metge aconsella l'ús del vi no és pas amb la intenció que el malalt se dediqui a la beguda. L'anarquis no té cap semblança amb la llibertat perquè en l'estat anarquic, cada individu és amenaçat pel seu veí.

Generositat no significa malgastar. I al revés: una inspiració no és encara una obra; hi ha gran distància entre el talent i el domini d'un art; i una llavor, per vigorosa i fecunda que sigui, no proporcionarà tota una collita. Lluny de voler allunyar del fet d'emetre qualsevol mitjà utilitzable al laboratori de les nostres possibilitats, em concretó a demanar que hom se'n serveixi d'una manera estètica i reflexiva; que la proporció de les línies, de les sonoritats, dels intervals sigui repartida amb art i que una obra, en fi — sigui la que sigui la seva tendència i la seva forma — procuri elevar-se fins al clàssicisme, en el sentit primitiu del mot que vol dir: perfecció definitiva. Crec haver-me expressat amb prou claredat.

FERRUCCIO BUSONI

(1) L'obra de la qual parlem no és, seguit, sinó una imitació wagneriana, un Debussy disfressat, una tímida musiqueta de saló.

Bibliografia estrangera

Rosa Newmarch. — «L'Opéra russe». Chester, Londres, i La Sirène, París.

Llibre interessant, rublert de dades, en el qual hom hi estudia els orígens de la música a Rússia, l'òpera russa abans Glinka, l'òpera de Glinka i les produccions de Dargomyzski (l'iniciador dels «cincs», com ja es sabut), Sierov, A. Rubinstein, Balakirev, Mussorgsky, Borodin, Cui, Rimsky-Korsakov, Tchaikowsky, etc.

Tots els que senten l'atracció de la música russa, tots els que saben la influència que ha exercit i continua exercint en l'esperit d'una gran part dels grans mestres dels nostres temps (recordis Mussorgsky i actualment Strawinsky!) llegiran aquest llibre amb interès.

André Suarès. — «Claude Debussy». Emile-Paul, éditeur.

No es tracta d'un nou estudi biogràfic sinó d'interessants impressions a propòsit de l'obra sempre delicada i suggestiva de l'autor de «Pel·lèas». El treball, amorosament i devotament escrit, d'André Suarès, ajundara, certament, a fer comprendre i a fer sentir el caràcter especial

de l'obra «tota del gran mestre impressionista».

Dr. M. Caillaud. — «Notions d'Acoustique physiologique et musicale». Gaston Doin, éditeur.

Heu's aquí un llibre seriós en el qual se'n parla del So, de la producció del So, dels sons musicals, de la veu humana, de la percepció del so, dels acords, etc. Els músics llegiran aquest llibre amb eficàcia.

Frank Choisy. — «Frederic Chopin». Edició del Conservatori popular de Ginebra.

Es un treball ben fet de pura divulgació. L'autor subratlla amb insistència la influència nefasta de Jordi Sand, en la vida de Chopin. Es que l'esperit del músic no sura, però, pel damunt de l'esperit de l'home, en el cas que recordem?

Docteur Marage. — «Physiologie de la Voix à l'usage des chanteurs et des orateurs». Gauthier-Villars.

El doctor Marage ofereix un interessant aplac de recerques ben seves, i les ausdites recerques les ha fetes un tècnic, un home expert, un fisiòleg documentadíssim. L'obra del doctor Marage interessa als cantants, als professors de cant, als actors i també als oradors.

G. C. Paribeni. Muzio Clementi, nella vita e nell'arte. C. Podrecca, Milan.

Apressem-nos a dir-ho: heu's aquí un llibre extremadament simpàtic ja que ha estat escrit, principalment, per tal d'espandre l'hum damunt la vida i, sobretot, damunt l'obra, d'un gran músic, gairebé oblidat. Hom es serveix encara, certament, del «Gradus ad Parnassum». Però, qui es recorda de les altres produccions del gran músic romà?

Paribeni ofereix un estudi acurat, ple de simpàtia, de les produccions de Muzio Clementi. Recorda la influència que les seues sonates exerciren en l'esperit de Beethoven.

Cal llegir el bonic llibre de G. C. Paribeni.

Dr. A. Knapp. «Anton Bruckner». A. Bagel, Dusseldorf.

Es ben interessant el treball que el doctor A. Knapp dedica al modest Bruckner. L'excel·lent simfonista ha estat encara poc estudiat i la generació actual tendeix, es diu, a oblidar-lo. L'estudi del doctor Knapp és doncs, oportuníssim.

Gino Tagliapietra. «40 Studi di perfezionamento per pianoforte». G. Ricordi, Milano.

Heu's aquí una obra important que mereix certament quelcom més que un ràpid comentari periodístic. L'assenyalem amb gust. Es més: ens fem un deure d'assenyalar-la als pianistes curiosos i estudiosos.

Si conquessem, de premsa, algunes files representatives (sense mourens de la forma «estudi»), de la tècnica moderna del piano, podríem recordar, per exemple, els estudis «o el piano», de Frederic Chopin, els estudis «el piano» de Franz Liszt (del «piano» de Liszt ha eixit, sobretot, l'ambient especial i la tècnica del piano actual), els estudis d'Antoni Rubinstein (que contenen, val a dir-ho, episodis musicalment pobrissims) i els del mestre Saint-Saëns. Ara bé: els Estudis esmentats, i per tal de representar el pla dels nostres dies, o sigui l'ambient i la tècnica que crearen, per exemple, Debussy i Ravel, cal afegir ara els 40 Estudis de perfeccionament del mestre Gino Tagliapietra.

Els Estudis del distingit professor del Liceu Musical «Benedetto Marcello», de Venècia, són repetit-ho, importantíssims. Sintetitzen, com acabem de dir, la tècnica i l'ambient sonor especial del piano dels nostres dies i, ultra llur valor purament tècnic, tenen, a més, una innegable valor artística. Són formosíssims. Els recomanem als pianistes i als professors. Els Estudis de Tagliapietra són indicadíssims, creiem per a estudiar los després dels estudis de Chopin o paralelamente amb els clàssics del mestre polac. — F. L.

Alemanya

Austria

Bèlgica

a Ver-

Hongria

Italia

quintà mètric.
Userda, de 7 a 8 pessetes el quintà.
Civada granada, de 6 a 6'50 pessetes el quintà.
Palla, de 5 a 5'25 pessetes el quintà.
Aïlls, de 1 a 2 pessetes el for.
De ceves s'estan esperant les noves.
Oïls, de 177'40 a 185'50 pessetes l'hectolitre.
Aviram. — Gallines, de 15 a 18 pessetes el parell; pollastres, de 11 a 13 pessetes el parell; conills, de 7 a 9 pessetes el parell; anecs, de 10 a 12 pessetes el parell; oques, de 10 a 12 pessetes una; oús, a 3'60 pessetes la dotzena, 30 dotzenes d'ous, a 112 pessetes.
Fruïtes. — Bon mercat, però cares. Verdura i hortaliçes. — Bones piles, però cares certes varietats.
Planter. — Molta oferta i an baixes. Bona concurrència en totes les seccions.

Anuncis Oficials

LA COMPANYIA DELS CAMINS DE FERRO DEL NORD

Aquesta Companyia tren a concurs l'adjudicació de les operacions de descàrrega de vaixells que conduïxin carbó per a la dita companyia al port de Barcelona.
Els que desginin pendre part en aquest concurs poden dirigir-se al senyor agent comercial d'aquesta ciutat, a l'estació del Nord, els dies fei-

ners, de nou a dotze, perquè els informi del plec de condicions i altres requisits necessaris.
La data en què es celebrará l'obertura dels plecs rebuts, serà la del 15 de setembre de 1923, a les oficines de la Divisió Comercial de la Companyia del Nord (Passeig del Rei, edifici B), Madrid.

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic. — Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.
Municipal. Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.
D'Arquitectura. Escola d'Arquitectura. — Segon pis de la Universitat.
Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol. — Plaça Real, número 10.
— Del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis de la tarda, els diumenges.
Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquillologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Muntanyenc», Princesa, 14, primer. — Obert d'onze a una i de cinc a onze de la tarda.
D'Història Natural de la Universitat. Edifici de la Universitat.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.
Artístic i Arqueològic de Barcelona. — Obert de les nou del matí a la una de la tarda.
— Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a ment també es pot visitar els dies festius.
De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.
Provincial Universitària. — Oberta de dos quarts de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda: Edifici de la Universitat.
Biblioteca de l'Institut de Fisiologia (Facultat de Medicina), especialitzada en Fisiologia, Biologia i Biquímica, tots els dies feiners, de deu a una. Dies festius, de dos quarts d'onze a dos quarts d'una.
De l'Associació de la Premsa d'Ària (Canada, 10). De sis a nou del vespre.
Biblioteca de l'Escola Elemental del Treball (Urgell, 187, Casa Batlló). — Especialitat en obres d'ensenyament tècnic per a obrers. Oberta tots els dies feiners, de sis a vuit del vespre.
Biblioteca especialitzada en matèries tèxtils. Escola d'Indústries Tèxtils de la Universitat Industrial (Urgell, 187), oberta, de deu a dotze, Servei de préstec.
Arús. — Oberta de deu a una del matí, i de set a nou del vespre. Passeig de Sant Joan, 38, principal.
Biblioteca de la Cambra de Comerç i Navegació. — Oberta els dies feiners,

de dos quarts de deu a una, i de dos quarts de quatre a vuit; els diumenges, de deu a una.
Deis Museus Artístics (especial de Art): Oberta de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic: Palau Reial del Parc.
Centre Excursionista de Catalunya (Carrer del Paradís). — Oberta de sis de la tarda a dos quarts de nou del vespre.
De la Universitat: Edifici de la Universitat.
D'Història Natural de l'Acadèmia de Ciències i Arts: Rambla dels Estudis, 2.
— Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona. — De les deu a dos quarts d'una del matí, de les cinc a dos quarts de nou de la tarda, els dies feiners; de les deu del matí a dos quarts de sis de la tarda, els diumenges. Els dijous, al matí, roman tancada.
Biblioteca pública de Sant Andreu de Palomar (Santa Maria, 18 i 20). — Oberta de les vuit a les deu del vespre.
Biblioteca del Poble. — Sotsguà per l'Associació de la Premsa d'Ària, Canada, 13, primer. — Oberta al públic tots els dies feiners, de sis a nou de la nit, i els festius, no diumenges, de deu a dotze del matí.
Episcopal: Palau Episcopal. D'onze a una del matí.
De Protocols: Notariat, 1.
Del Retal Patrimoni: Palau de la Diputació.
Biblioteca del Consell de Pedagogia. — Urgell, 187. — Oberta, de 12 a 1 del matí, i de 4 a 7 de la tarda.

Els diumenges, de 11 a 1 del matí. Aquesta Biblioteca és circular.

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID. — Gener i C. «Minerva». Centre de subscripcions i cobraments. Tudescos, 39 i 41, baixos.
També es ven al quiosc del carrer d'Alcalá, cantó a Peligros, de don Patrici Luján.
A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 82.
A VALENCIA: A «La Correspondencia de Valencia», Mitjana, 7 i 9.
A PERPINYA: Francesc Comellas.
A PORT-BOU: Jaume Subirana.
A LISBOA: Al Palau Conde d'Almeida, Largo S. Domingos, 11; «Tabacaria Restauradores» i «Messegeries de la Presse», rua d'Ouro, 148.
A PALMA DE MALLORCA: Gabriel Llorens, quiosc del Born.
A OPORTO: Rua Santa Catarina, 14.
A COIMBRA: L. Miquel Bombarda.
A BRAGA: Conceição da Rocha (agent).
A PARIS: Kiosque Franco-italien, 16, Vaudeville, Boulevard des Capucines.
A FUNCHAL: Jacint Figueira (agent).

Serveis de la Companyia Transatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK MONTEVIDEO
El vapor sortirà el dia 25 de setembre de Barcelona, el 28 de València, el 30 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a l'Havana, i Veracruz.
El vapor sortirà el dia 17 de setembre de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Cornuà, cap a l'Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Colúmbia i Pacífic amb trasbord a l'Havana.
LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC MANUEL ARNUS
sortirà el dia 10 de setembre de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, La Guayra, Puerto Cabello, Caracac, Sabanailla, Colón i pel Canal de Panama a Guayquil, Callao, Mollendo, Arica, Iquique, Antofagasta i Valparaiso. Sortida de Valparaiso el 19 de cada mes tornant per la mateixa ruta fins a La Guayra i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Cadix i Barcelona.
LINIA DE BUENOS AIRES REINA VICTORIA EUGENIA
sortirà el dia 4 de setembre de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.
SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPÓ LEGAZPI
El vapor sortirà de Cornuà el dia 28 d'agost, cap a Vigo, Lisboa i Cadix d'on sortirà el 1 de setembre cap a Cartagena, València i Barcelona i d'aquest port el 8 cap a Port-Saïd, Suèc, Colombo, Singapur, Manila, Hong-Kong, Xang-Hai, Nagasaki, Kobe i Yokohama, admetent passatge i càrrega per als dies pats i per altres punts per als quals hi hagi establerts serveis regulars des dels ports d'escale abans indicats.
LINIA DE FERNANDO PÓO CIUDAD DE CADIZ
El vapor sortirà el dia 1 de setembre de Barcelona, el de València, el d'Alacant i Cartagena i el de Cadix cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Póo.

A més dels indicats serveis, la Companyia Transatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte aseruat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors anen telegrafia sense fil.

Molts ACCIDENTS IMPREVISTOS poden ésser fatals si no es té ben a prop un remei d'urgència

En totes les cases, en lloc preferent, deu haver-hi sempre una botella de **Aigua Oxigenada VOLCÁN**
Un cop, una ferida, una lesió no s'endanya si es renta desseguida amb aquest remei senzill i d'efectes immediats

Depositaris: J. URIACH I C^a

FARMACIES PRINCIPALS

Bruch, 49

Comandes

Comissionista
jove, desitja vendre articles a comissió. Esc. 1215, Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Impresos
jove de moltes relacions desitja comissió en aquest article. Esc. 1215, Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Tenedor de llibres
prae. treb. of. cor. i mecan. s'ofereix per hores. Consell de Cent, 255, primer, primera.

Jove de 28 anys
saben francès, desitja col·locació de cambra o cosa anàloga, bones referències. Esc. 1215, Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Dispeses

Habitació
S'ha buscat habitació, sola dormir. Indicar preu. Esc. 1212, Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Habitació
moblada, amb roba neta i desfogant. 10 duros. Borrell, 118, pral.

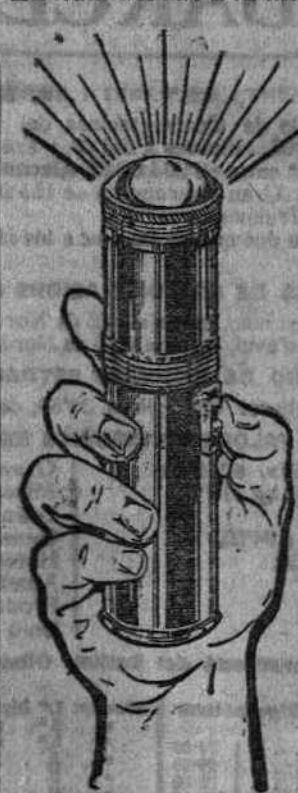
Habitació
cedeix casa particular, bany. Claria, 34, segon, 11 a 6.

Habitació
per 1 o 2 persones, tot estar. Cort, 478, segon, primera.

Vendes

Joies d'ocasió
Safates i serveis de plata, a pes. Compror or, plata, platí, brillants i perles.
Venditor de J. Múñoz
Rambla de les Flors, 8 A
Cardenal Casañas, 8.

La llum del dia a la mà

la obtindreu amb una làmpara o pila elèctrica de la marca LOT, disposant, en tot lloc i en qualsevol moment de intensa llum.
Indispensable en les excursions i viatges; en la llar, en la fàbrica; servei de vigilància nocturna; per a buscar quelcom en la foscor, al pujar l'escala; en la tauleta de nit, en el moment de viatge; resultant sempre d'utilitat incomparable així en la ciutat com al camp.
SOLAMENT SON AUTÈNTICS LES LAMPARES I PILES ELÈCTRIQUES AMB LA MARCA LOT

Terrenys a preus ventatjosos per a vendre

en bloc o en parcel·les, formant en total uns 14 solars, situats davant a la Sagrada Família. Raó: «F. Jeronima de la Propiedad». Escudillers, 4, 1 i 9, primer, segona.

CASETA
barraca feta tota d'obra a Montjuïc es ven per 1.000 ptes. Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Pèl i pèl moixí

EXTIRPACIÓ RADICAL
(Per l'electricitat)
Absolutament garantit
Els avantatges del procediment elèctric que us en el meu gabinet, consisteix en:
Primer: Destruir per sempre l'arrel!
Segon: No reapareixerà mai més.
Tercer: No deixa cap senyal.
Quart: No ésser dolorós.
Desconfieu d'intrusos!
Consulteu informació de franc De deu a dotze
DR. M. PONS I DONET
Lúria, 30, pis tercer (tocant a Cort)

L. C. Smit & Bros
la marca dels que saben escol·lir i reconèixer els incomparables avantatges tècnics d'aquesta primera marca americana amb coixinets a boles.
JAON FREY
Barcelona, Rda. Sant Pere, 25
Secció especial de Vendes Piaassos

Cartes Circulars

reproduïdes en l'aparell MULTIGRAPH, inconfundibles d'originals mecanografiats.

Mobles Fitxes Carpetes
Guies i tot el material per als sistemes moderns d'organització d'oficines.
COPIES
originals a màquina
HAMMOND
per a escriptura, de tipus canviabls
Casa García Suárez
38 - Rambla de Catalunya
Telèfon 435 A

TORRE
es ven prop Passeig Bonanova, molt ben situada per 12 mil duros. Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16, baixos. De 3 a 5.

Gramola
amb 14 peces vene barata. Angels, 1, pral., segona.
Piano crusat
color per a vendre. Carrer Universitat, 98, entresol.

Rentat anglès
sobre moble i noguera, vene. Consell Cent, 245, primer, 1.

Automòbil Buick
sis cilindres molt ben equipat. Portaferrissa, 13, porteria.

Casa torre
gran en pobla pròxim, Barcelona amb jardí i hort, es ven per 4.500 duros. Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16, baixos. De 3 a 5.

TORRE
es ven peu tranvia, aigua, gas, electricitat, confort modern, baratíssima, 15.000 ptes. Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16, baixos. De 3 a 5.

Lloguers
Torre a Sant Boy
140 duros any, moblada 100. R. Boters, 6, entresol.

Pis gran
sense traspàs, lloguer 40 duros tocant Rambla. Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16, Anuncis.

Piset en torre
4 habitacions, menjador, cuina, water, safareig, aigua i electricitat, lloguer 30 duros, traspàs pel valor dels seus mobles. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16.

TORRE
a Sant Gervasi, lloguer 35 duros sense traspàs. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16, De 3 a 5 tarda.

TORRE
per a llogar sense traspàs, peu tranvia, set habitacions, bany, water, jardí per 45 duros. Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16, baixos. De 3 a 5.

Pis-Torre
amb jardí, centre, traspàs amb o sense mobles, tracte directe. Duran i Bas, 5 bis, segon, de 10 a 12 i de 5 a 7.

Traspasso local
punt centre. Esc. 3250, Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Traspassos
Pis moblat
amb dispeses, traspàs per 15 mil pessetes, 10 habitacions. Lloguer 45 duros en punt centre. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Anuncis
Botiga
comestibles tocant al Mercat Sant Antoni. Traspàs.
Botiga
amb habitació, lloguer 12 ds. Traspàs.
Espardenyeria
trica gran vivenda, poc lloguer, 6.000 pessetes de traspàs.
Botiga
amb gran vivenda, tocant carrer de Sant Pau, lloguer 15 duros, se traspàs.
Empresa Ideal d'Informació
Rambla de les Flors, 16, baixos. De 3 a 5 de la tarda.

Traspasso
pis moblat al carrer Comte de l'Asalto, molt ben situat, set habitacions, per abstenir-se per 500 pessetes.

Auto americana
esport arrancada elèctrica, cinzeints, a tota prova, es ven per 9.000 pessetes.

David
motor mag 2 baquets en perfecte estat, es ven per 2.500 pessetes.

Auto «Martini»
18/22 7 cilindres, estat nou, tota a tota prova, per pessetes 11.000 molt bon estat.

Ford Sedan
en molt bon estat, vene per 4.000 pessetes. Arrancada elèctrica i a tota prova.
Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16, baixos. De 3 a 5.

PER A ANUNCIAR

en els periòdics servint-se de l'EMPRESA IDEAL d'INFORMACIÓ estalviareu temps molèsties i diners. 16, Rambla de les Flors, 16, baixos. Telèfon 4353 A

Torre a Horta
con jardí, aigua i electricitat es lloga per 50 duros.

Torre a Gacía
peu tranvia amb tot confort, lloguer 50 duros.
Dos
pisos carrer Aragó 40, 50 duros.
Pis
principal en carrer clau, tric, prop tranvia, electricitat, terrat, lavabos, molt elegant. Lloguer 55 duros.
Auto
semi-nou, dos baquets, marcs Doby, roda rocanvi, vene per 3.500 pessetes. Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16, baixos. De 3 a 5.

Impressors, editors
Màquines de compondre, gran rendiment, poden vendre a empresa editorial que vulgui multiplicar la seva producció preus baratíssims. N'hi ha en bastant bon estat que cedeixen a preus baratíssims a qui vulgui les totes. Escriure a LA VEU, núm. 267.

Tapissons pintats
La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissons religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleogràfics, etc. Fabricació de marcs. Encomenades. Comprèn sense visitar aquest cas.

F. MONTFALCÓN
B'era, 4, final Portaferrissa

MEDICAMENT
químics purs, especials farmacèutics i aigües minerals es venen directament dels seus d'origen. Farmàcia de Botica Baixa, Rambla de Catalunya, núm. 1, cantonada Ronda de l'Universitat.

MAS i ROCA

Camiseria - Corbateria - Gèneres de punt - Mitgeria
24 - 26 - PORTAFERRISSA - 24 - 26 - Telèfon 1574 A

Camises «batista francesa» obertes, amb colls i punys. 12 ptes. Tres, 35 ptes.
Camises «Esport moda», zèfir fi, amb coll i punys, cosits 12 » Tres, 35 ptes.

CONFECCIO i MIDA, ESPECIALITAT

Lligacames «Paris» assortides amb tots el colors 2'50 ptes. Tres, 7'00 ptes.
Elàstics «Guyot» amb dibuixos i colors variats. 3'00 » Tres, 8'50 »

Como en la antigua Roma **AZULES**
siempre vencen los

Pida y exija los paquetes azules cuando quiera obtener los verdaderos

LITINOIDES SERRA

PRIMERA SAL LITÍNICA FABRICADA EN ESPAÑA

Cada paquete contiene la dosis necesaria para la obtención de un litro de la mejor agua de mesa

Digestiva - Refrescante

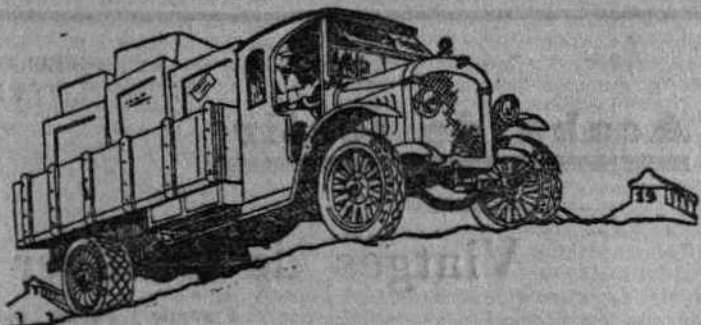
Carbónica - Litinada

indispensable para los que sufren dispepsias, reumatismo, mal de piedra, etc.

De venta en todas partes. — Fábrica de productos farmacéuticos de Antonio Serra, REUS.

Un consejo:

Pida usted siempre los **AZULES**

Servei constant i econòmic

A tot arreu les gomes per a camions han demostrat ésser de gran valor i molt econòmiques per a les persones que n'han fet ús.

La Companyia Goodyear fabrica tres tipus de gomes per a camions, els Bandatges de Coixí All-Weather, els Bandatges Massissos All-Weather i els Neumàtics Gegants de Corda.

Permeteu que el venedor Goodyear vos ajudi a determinar el tipus més adequat per al vostre treball.

GOODYEAR

Bandatges Massissos

La Puda de Banyoles

Oberta des del primer de maig al 30 d'octubre
Les seves aigües constitueixen un tipus únic a Europa. Per als herpètics, escrofulosos, pretuberculosos, artritis, catarrosos i avariats no tenen rival, essent, en aquest últim sentit, substitutives de les d'Aroha.

Compres

Cases Aixample

compro dues. T. Torné. Plaça Prat Riba, 21. Tel. 6307 G.

—Mira, espòs meu, com en pocs dies ha desaparegut la blancor dels meus cabells amb l'acreditat i inofensiu **RHUM BELLESA** a base de noguera. ¿Per què no l'uses tu també i rebrans el teu cabell i bigoti el color que abans tenien? Venda en perfumeries

Es la reina de les aigües de taula la de la **VALL DE SANT DANIEL**

El seu representant: Josep Pagans, Ponent, 28

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS, Palla, 13 i 15, pral.

Catarro dels nois

L'Anti-catarro BORBONET, és el veritable específic acro ditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.
Dipòsits: Farmàcia de l'Autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Villadomat. Ràmbia de les Flors.

DOLOR DE RONYONS

Lumbac - Dolors
Reuma - Gota

ARTRITICS

Enfisema, Vàrices, Congestions,
Ofec, Flèbitis, Arterio-Esclorosi.

Totes les vostres molèsties, el cor que bat massa de pressa, els oïments emfisematosos al més petit esforç, els dolors a l'espatlla, la fatiga general, les venes massa inflades, les pertorbacions urinàries i congestives, les crisis reumàtiques i gotoses, indiquen clarament que la sang està emmetzinada per una producció excessiva d'àcid úric. En les dones, les menstruacions penoses, aqueixes pèrdues blanques, les migranyes repetides, la neurastènia aguda confirmen també que la sang, envalda per aqueix mateix verí, és massa espessa, circula malament i que el nodriment dels diferents òrgans és defectuosa. El tractament de l'artrisme i de totes les seves manifestacions ha d'estar en relació amb la causa, i posseir, per tant, una acció depurativa, tonificant o modificadora. El

Depuratiu RICHELET

sens cap dubte, constitueix l'agent més poderós que pot oposar-se a la intoxicació de l'organisme, en virtut de la seva acció sobre la nutrició, i de la manera com ajuda a l'eliminació dels residus. Els fenòmens congestius desapareixen amb rapidesa, les articulacions es tornen flexibles, els dolors minven i les amenaces de congestió o de paràlisi s'allunyen definitivament. On la seva acció s'exerceix encara amb major força és en el tractament de les manifestacions externes de l'artrisme potser menys doloroses, però molt ostensibles. Acnes, granallades, herpes, eczemes, vèrtes psoriasi, llagues, úlceres varicoses, flèbitis, així com en tots els casos d'accidents sistèmics.

Cada flascó va acompanyat d'un fascicle il·lustrat. Es ven en totes les bones farmàcies i drogueries. Laboratori L. RICHELET, de Sedan, 6, Rue de Belfort, Bayonne (França).

Resultat segur

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 78. entressol. C. BIEGEL. Taberna-Bar i menjar traspasso molta clientela, tocant carrer Carino.

LÀMPARA Z

ADOPTADA PER LA MAJORIA DE BANCOS Y GRANS EMPRESSES

1/2 WATT

LLUM INTENSA I HIGIÈNICA

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

EL CUIRASSAT «ESPAÑA»

EMBARRANCAT

Madrid, 27, 2 tarda.

La notícia del dia, la qual ha produït a Madrid la natural impressió, ha estat l'accident ocorregut a la costa de Tres Forques, prop de Melilla, al cuirassat «España», de 15.800 tones.

Els periodistes han acudit al ministeri de Marina, on han facilitat la següent nota:

«El cuirassat «España» embarrancà, a causa de l'espesíssima boira, ahir, a les onze del matí, sobre el Cab Tres Forques, tenint inundats els compartiments de màquines i calderes, però conservant-se estancat la resta del vaixell.

Ha estat demanat a Gibraltar, amb urgència, el tren de salvament, que, segons notícies, era esperat aquesta matinalada al lloc l'accident.

El temps està bé, per la qual cosa s'espera que es pugui fer sutar el vaixell amb l'auxili del tren de salvament.

De Cartagena surt cap a Tres Forques el remolcador «Ciclope» i l'almirall de l'esquadra, amb els vaixells que disposa i són apropiats és a prop del lloc de l'accident per a prestar els auxilis que sigui possible.

Afortunadament no han ocorregut desgràcies personals.

Altra nota d'última hora diu: «Segons notícies rebudes d'Algecires, el material de salvament de vaixells havia sortit d'Alger, Gibraltar i Lisboa cap a Tres Forques.

El temps continua bo, però el vaixell continua fent més aigua.

Comandava el vaixell, com a primer comandant, el capità de navili don Pere Sanz.

El segon comandant és el capità de fragata don Eduard Badilla.

DE GOVERNACIO

El ministre de la Governació ha rebut avui a migdia els periodistes.

Els ha manifestat que ahir, diumenge, s'efectuaven les eleccions parcials convocades.

D'elles sols es té notícia concreta de les de Silla, per on triomfà el candidat ministerial senyor Sierra.

De les altres eleccions no es coneixen detalls concrets perquè falten les dades de moltes seccions.

De Màlaga no té el ministre noves notícies.

Com un periodista li manifestés que havia circulat el rumor d'haver-se efectuat aquesta matinalada cinc fusellaments, el ministre ha contestat: «No hi ha execució, ni sentència sisquer».

El ministre ha facilitat després als periodistes la notícia que el cuirassat «España» havia embarrancat a Tres Forques, encara que es remedia als detalls que facilità el ministre de Marina.

AJORNAMENT DEL CONSELL

El Consell de ministre, anunciat per avui, no se celebrarà fins dimecres vinent.

S'han tingut per això dues raons: que el president vindrà demà cansat i que el senyor Alba espera a Sant Sebastià l'ambaixador de França, per a celebrar amb ell una conferència.

TORJADORS ENGANXATS

Ahir es va celebrar a la plaça de Madrid una cursa de bous, torjant-se bestiar de Cobeleda per Gregori Garrido, Pepet, Antoni Lamas i Belmonte. En banderillejar el setè brau el destre Lamas, fou enganyat i ferit horrosament.

En l'infermeria li apreclaren:

Una ferida de 25 centímetres d'estensió a la cua interna del terç superior de la cuixa dreta que l'interessa la pell i teixit celular amb apenitrosos en els múscles de la cuixa en direcció descendent amb esquinçament del recte intern;

Una altra ferida situada al terç mig del mateix que l'interessa la pell del quadrícep.

Una altra al terç inferior de la cara externa de la cuixa interessant el bas, molt greu.

A Sant Sebastià també resultaren de la «corrida» allí celebrada els següents ferits:

El matador Saleri II amb una puntada al colze, i Paradas sofreix una

banyada de 12 centímetres d'estensió a la cuixa esquerra.

ELS PARES DELS SOLDATS DE QUOTA

Madrid, 27, 4'16 tarda.

Ahir continua les seves sessions el Congrés de pares de soldats de Quota.

En la sessió del matí es llegiren les adhesions dels comitès de Bilbao, Lerma, Liria i altres poblacions.

A continuació començaren a discutir-se les bases proposades per la comissió corresponent.

Després d'ampla discussió, en la qual intervingueren principalment els delegats de València, Santander i Bilbao, s'aprovaron les sis primeres conclusions.

A les deu de la nit es reprengué la sessió, aprovant-se les restants bases.

Les conclusions aprovades són les següents:

Primera.—Demana la repatriació immediata dels soldats i classes de quota en un termini no major del 15 de setembre.

Segona.—El Comitè Nacional convocarà una reunió magna, a Madrid, si no compleix el Govern la proposta anterior.

Tercera.—Fer constar que els soldats de quota que es troben a l'Àfrica són els que no tenen influència, car els que en tenen no sofreixen les penalitats de la campanya.

Quarta.—Demana la supressió del Capítol XX de la Llei de Reclutament, perquè desaparegui el soldat de quota i regeixi un règim d'igualtat per a tots els ciutadans espanyols.

Cinquena.—Visitar els poders públics, per a demanar la repatriació dels quotes.

Sisena.—Establir la reclamació per incompliment de contracte, per a obtenir la indemnització corresponent.

Setena.—Abandonament del Marroc, per ésser la causa de la ruïna nacional.

Vuitena.—Demana al govern que ajorni el temps per a pagar les quotes dels soldats de 1921, fins que siguin repatriats.

S'acordà visitar el ministre per a lliurar-li les conclusions.

L'INCENDI DE LA DUANA D'IRUN

L'arquitecte que el ministre d'Hisenda va enviar a Irun per a examinar els danys causats a conseqüència de l'incendi causat en aquella Duana, ha emès informe.

El ministre, els danys són més importants del que es creia en un principi.

Els treballs de desescombrament es fan amb grans dificultats.

APREHENSIO

La Direcció general de Carabiners comunica al ministre de Finances que al moll de Barcelona han estat capturades vint caixes, amb un pes total de 1870 quilos de perfumeria que es pretenia passar com a sabó.

L'INFORME DE L'ESTAT MAJOR

En l'express d'Andalusia va arribar a Madrid la comissió de l'Estat Major Central que anà amb el general Weyler a Melilla per a estudiar sobre el terreny, la situació de les nostres tropes.

Han estat rebuts els comissionats caps de l'Estat Major Central.

Cridat pel Govern, aquesta nit arribarà a Madrid el cap de l'Estat Major Central, general Weyler.

Aquest examinarà la memòria confeccionada pels comissionats de l'Estat Major que avui han tornat de Melilla i demà serà lliurat el document al ministre de la Guerra.

LA SITUACIO DE L'ESPAÑA

Madrid, 27, 5'15 tarda.

El ministre de Marina ha rebut a primeres hores de la tarda els periodistes i els ha dit el següent:

«La situa de l'«España» no és bona. El vaixell embarrancà per la boira a les onze del matí, d'ahir, donant-se la casualitat que poc després d'ocorregut l'accident s'acabà la boira.

Han sortit tres trens de salvament, de Lisboa, de l'Estret i d'Alger.

El de l'Estret havia sortit un xic abans d'ocorregut l'accident a l'«España», per auxiliar un transatlàntic alemany que per la mateixa causa havia sofert un accident semblant al de l'«España».

El de Lisboa ha sortit també i el d'Alger sortí ahir a les cinc de la tarda, suposant-se que arribarà al Cab de Tres Forques aquesta nit o demà a la matinalada, però de totes maneres abans que el de Lisboa.

Fora molt lamentable — ha afegit

— que no arribés a temps, perquè depèn d'això que es salvi o no l'«España».

Ha acabat el ministre de Marina la seva conversa amb els periodistes dient que havia informat detalladament al Rei i al president del Consell de l'ocorregut.

Notícies particulars, però d'absolut crèdit, diuen que l'«España» embarrancà al pic anomenat El Cab.

L'avaria alcança a 140 quadernes, entre elles les corresponents als compartiments de màquines i calderes.

De Gibraltar ha sortit el vaixell-bomba.

La situació de l'«España» és molt compromesa, però no desesperada, sempre que abans de l'arribada del tren de salvament no es produïxi vent de Llevant o Ponent, la qual cosa podria ocasionar l'enfonçament del vaixell.

El cuirassat «España» fou botat a l'aigua a el Ferrol, l'any 1912.

Desplaça 15.800 tones.

Està armat amb vuit canons de 30'5, vint de 10'1 i altres peces de menys calibre.

La dotació completa està constituïda per 850 homes.

EL GENERAL MARTINEZ ANIDO

Ahir, diumenge, en el ràpid d'Andalusia, arribà a Madrid, de pas cap al Nord, el general de divisió don Severo Martínez Anido.

A l'estació del Migdia esperaven el viatger molts amics particulars i diversos caps i oficials de l'exèrcit.

Un periodista preguntà al general Martínez Anido sobre les veritables causes de la seva dimissió, a la qual cosa respongué l'ex-comandant general de Melilla manifestant que per la seva situació especial, res podia dir, tancant-se en el silenci més absolut.

Un amic del general ha dit que aquest ve molt descontent d'Àfrica, per l'estat en què trobà la zona de Melilla, en la qual hi ha coses ben censurables que fa temps que haurien d'haver estat remediades.

El general Martínez Anido marxà ahir passada en el ràpid a Sant Sebastià.

PENA CAPITAL

Viatgers aribats avui de Màlaga asseguren que ahir al matí es presentà en aquella plaça l'auditor militar de la segona regió, amb la sentència aprovada pel capità general, referent al caporal del regiment de Navarra, Josep Sánchez Barroso, el qual ha estat condemnat a l'última pena.

PARLA EL MINISTRE DE LA GUERRA

El ministre de la Guerra, davant la insistència dels periodistes, ha rebut a aquests al seu despatx.

«No hi ha res de particular, senyors — ha dit el general Aizpuru — Estic mancat en absolut de notícies.

A l'Àfrica regna tranquil·litat.

Aquesta matí ha arribat a Madrid la comissió de l'Estat Major Central que anà a l'Àfrica per a estudiar i proposar el pla d'operacions a Melilla, i aquesta nit arriba el general Weyler, al qual vaig cridar dissabte per telègraf, amb l'objecte que estigui aquí quan el Govern estudiï el pla proposat, el qual serà en el Consell de ministres que se celebrarà dimecres vinent i en el qual quedarà decidit el límit de la nostra acció a l'Àfrica.

Un periodista ha preguntat al ministre si tenia notícia que s'hagués complert la sentència de mort que sembla s'ha imposat al caporal Sánchez Barroso, promotor dels successos de Màlaga, contestant el ministre que des del dissabte que està mancat de notícies de Sevilla, per quin motiu no sabia res.

Ha acabat dient que l'havia visitat una nombrosa comissió de pares de soldats de quota per a parlar-li de la repatriació d'aquests reclutes.

MILITARS I PAISANS

Ahir a la tarda es trobaven al Passeig de la Verge del Port un nodrid grup de soldats que berenaven en una de les taules col·locades a la porta d'una taverna, i en altra taula propera hi havia una família composta de cinc individus.

Per causes que s'ignoren es va promoure una forta baralla entre l'esmentada família i els militars, en la qual sortiren aviat els matxetes.

En la col·lisió resultà ferit el paisà Josep Bravo García, de 19 anys, al qual se li aprecià a la casa de socors una ferida contusa de cinc cen-

tímetres d'estensió, amb hematoma, a la regió parietal, i una contusió al braç dret, totes dues qualificades de pròndic reservat.

La família del ferit i els soldats que intervingueren en la baralla es personaren a la casa de socors, on armaren un fort escàndol, en el qual ben prompte intervingueren nombrosos grups de veïns d'aquella barriada.

Des de la casa de socors es cridà a la Comissaria perquè baixessin a fer-se càrrec de la certificació, i en presentar-se un guàrdia per a complimentar la diligència, hagué de desistir-ne davant l'actitud dels militars, que es negaven que fos lliurada la certificació.

Com que el tumulte adquirí caràcters de moti, hi hagué necessitat d'avisar al ministeri de la Governació, d'on sortí cap al dit lloc una secció muntada de seguretat que a dures penes pogué aconseguir que el públic descongestionés aquell lloc.

Donat compte del succés al jutjat milita, aquest es persona al benefici establiment, fent-se càrrec de les diligències i dels soldats que intervingueren en la baralla.

LA GUARNIO DE MALAGA

El governador militar de Màlaga comunica al ministre de la Guerra que en la «corrida» de toros celebrada ahir fou invitada la guarnició, i en ocupar els soldats llurs seients foren acollits pel públic amb visques a Espanya, al Rei i a l'exèrcit.

PEL SALVAMENT DE L'ESPAÑA

Madrid, 27, 6'15 tarda.

En el ministeri de Marina han facilitat aquesta tarda la següent nota:

«El comandant general de l'esquadra telegrafia per radi que ha estat a bord del cuirassat «España» i que està esperant el «Ciclope», que a aquestes hores deu haver arribat per a començar el buidament d'alguns departament.

Com que la totalitat de la dotació no és necessària, ha deixat a bord de l'«España», ultra el comandant, caps i oficials, sols cent mariners.

Estan ancorats en les proximitats de l'«España», el «Lauria», el «Alcazar», el «España núm. 3» i dues gasolineres.

L'«Alfonso XIII» i el «Cadarsó», en els voltants, a la vista.

La dotació, sense novetat.

El temps, molt bo.

El tren de salvament demanat a Gibraltar no podrà arribar fins primeres hores de demà, per trobar-se ocupat nítiea i bar-se en altres treballs, entre el del salvament d'un vaixell almany embarrancat a les proximitats de Punta Canero, en l'Estret de Gibraltar, també en els dies d'ahir, per causa de la boira baixa.

ENTERRAMENT D'EN BARBER

Ahir fou enterrat l'ex-governador de Barcelona don Francesc Barber.

El dol, que era nombrosíssim, presidien els germans del finat i el ministre de Finances, senyor Villanueva.

El cadàver rebé sepultura al cementiri de Sant Just.

AGRESSIO A LA ZONA DE TETUAN

Tetuán.—Anit passada, quan retiraven les forces de cavalleria de Vitòria del servei de protecció de Rekkarrich, foren agredides inopinadament per gentils del capítol letor resultant set soldats morts.

L'oficial que comandava la secció quedà desmuntat per la mort del cavall, romanent tota la nit al camp. Les forces abandonaren a aquest marxaren a llurs llocs.

Es recordava que l'esmentat capítol vingué, amb ocasió de la sotmissió del Raisuni, assistint a la recepció celebrada a l'Alta Comissaria.

Artiti, lloc-tinent del Raisuni, ha estat mençat a actuar contra Jerero i l'ordenat com a primera providència, detenció de la seva família i el segrestament dels béns de la dita família.

S'afegeix que el major contingent de la partida el formen nols de a 17 anys.

BARCELONA

L'Assemblea de la Mancomunitat

Demà, a dos quarts d'onze, a la Capella de Sant Jordi es dirà la missa de començament de l'Assemblea.

BIBLIOTECA LITERARIA

Acaba de sortir:

J. Swift

Viatges de Gulliver

Trad. de J. Farran i Mayoral

Jacint Verdaguer

POESIES

Tria de Carles Riba

A punt de sortir:

Rudyard Kipling

Llibre de la Jungla

(II part)

Trad. de Marià Manent

M. Costa i Llobera

POESIES SELECTES

Per a l'estiu:

A. Manzoni

Els Promesos

Trad. de Maria Antònia Salvà